„America – paradisul diavolului"
(titlu)

FLORENTIN SMARANDACHE

XV

23.03.1990 – 05.07.1990

Istanbul (Turcia),
Atena (Grecia),
New York, Dallas, Phoenix (SUA).

(105 zile)
(media 0,914 file/zi)

(96 file)

-23.03.1990

Aeroportul din Istanbul. [redacted]
Primim pașapoarte [redacted] turcești
de la poliție. [redacted] Masarul ni
le înmînează. Apoi biletele.
Aruncasem geamantanul vechi,
mă descotorosisem de hainele
[redacted] de emigrant... ca de o ca-
rapace scorțoasă! Rucsacul, [redacted]
umplut cu manuscrise, [redacted] l-am
[redacted] cu mine, înăuntru.
cărat
Gate 110. Avionul întîrzie cu 1/2 de
oră decolarea — ca să ne prelun-
gească nerăbdarea...
Locul 13A, lîngă hublou. Alături
Nelu, care m-acompaniază pînă la
terminus, în Phoenix, și Doctora.
Cînd se desprinde de la pămînt
bolidul de fier, Sorin nu se poate
abține:
— Gata, fraților, am scăpat!
Urechile-mi sînt înfundate, casc
cu gura închisă pentru a le
destupa.
„Ce frumoase insule, și mici, în
Grecia! Aș trăi [redacted], izolat, în-
tr-una din ele..."
Aeroportul „Hellinikos" din Atena.
Se simte deja mirosul Occidentului.

Oamenii sînt altfel.
Cumpăr cu 1030 de drahme un parfum franțuzesc, cadou sponsoriței. M-am gîndit tocmai în ceasul al doisprezecelea!
Se-anunță zborul nostru.
Urcăm într-un Boeing cît o balenă! De pe scări privesc roata în jur. Ah, ce-aș fi făcut o poză! Cînd voi mai sui într-un transatlantic?
Amețeli la început. Mătușa Clara vomită în punga de la scaun.
În stînga mea: Stelică Piteșteanu, apoi Sorin, Gellu.
[redacted] Muzică la cască, pe 12 canale, de la jazz la simfonie.
Simt că nu mai pot de bucurie. Ah, Occidentul!
Îmi vine să plîng cînd mi-o-nchipui pe mama singură, lamentîndu-se „Florin a plecat pentru totdeauna... așa de departe..."
Mă simt vinovat că i-aș fi părăsit pe toți...
Încerc să descifrez ceva prin „Review Guardian", nu că m-ar interesa informațiile de-acolo, ci pentru a exer- [redacted] sa limba.
Ce lin și plăcut! Sînt fericit. Scriu în avion. Stelică citește un roman.

canalul 6 muzică simfonică... îmi mîngîie sufletul. Mă simt important ca un boss american. În imperiul muzicii... er o bere. Vreau să mă droghez ca lumea. Notez în maculatorul meu idei pentru jurnal: primele cuvinte pentru Cartea a IV-a: „America", deși n-am văzut-o încă, precum Kafka.
Îmi vine să joc, să rîd. Zburăm deasupra Adriaticii, Italiei, Spaniei.
Am adormit cu casca la urechi. Un somn dulce, de copil!
Film: „Uncle Buck". [redacted] În engleză cu un grăsan simpatic. Regizor: John Hughes.
Excelentă călătorie. [redacted]

America e altă lume...
Ne autoservim. Care cu ce nimerește. Eu, din întîmplare, suc de roșii. E hrănitor.
Amorțit, pornesc la plimbare prin nava de avion... 360 de locuri... o-hooo!...
Și se zărește țărmul Americii. Iată-mă, așadar, ajuns: un țăran la New York!
Welcome to the United States!
e aeroportul „Kennedy" Nea Vasile se

ceartă cu delegata ICMC, o român-că-unguroaică, să-i schimbe cîteva mii de lei în dolari, și că el a fost șef de secție în România și vrea să fie în SUA [redacted] la fel, apoi: de ce l-a dat în Arizona și nu la New York la fabrica de avioane.

N-am întîlnit pe nimeni la aeroport. Și-am scris la atîția!

Am lăsat un mesaj telefonic lui Floda. Altul familiei Lya Barbu.

Un chinezoi de la emigrare ne-a făcut să așteptăm ore în șir pe aeroport, zece inși rămași pentru vestul „sălbatic": California și Arizona." Primisem formularul I-94, permis de lucru în Statele Unite.

Priveam ca prostul cum [redacted] veneau ceilalți călători îmbrăcați fistichiu în stilul lor: blugi, adidași, mestecînd gumă, flegmatici, fără griji, destinși, zîmbăreți, bucurîndu-se de viață. Ce diferență!

Ne-au transportat la Westway Motel: români, ruși, armeni, indochinezi, pachistanezi ... emigranți și emigranți ... unii nu știau o boabă engleză!

Camera 304. Un pat. Televizor cu 13 canale, radio, și ceas [redacted] electronic. Baie cu apă caldă tot timpul (de cînd nu mai avusesem în

mânia și Turcia!).

m învîrtit de toate butoanele înă a pornit televizorul. Apoi: am învîrtit de toate butoanele pînă -am dat mai tare. Îl frecam în toate părțile.

Stresat, puneam multe întrebări, mă enervam [redacted] și enervam ușor.

[redacted] Am schimbat patru avioane, și de trei ori am dat ceasul înapoi: la New York, Dallas, și Phoenix.

Cu „Delta Airlines", din aeroportul „La Guardia", în cucerirea Americii! O traversăm de la un cap la altul, cei cinci din Arizona. Dur [redacted] primul contact. Remarc pragmatismul funcționarilor. [redacted] direct, util, repede. 24 martie

Sincer să fiu, nu-s deloc impresionat, simt că urăsc continentul acesta nordic. M-așteptam la nu-știu-ce. Dar... Pace! Mai mult reclamă e e de [redacted] America!

—Nea Vasile din Găneasa, glumesc, văzurăm și New York-ul.

- Bogardo în Arizona, mă înțeapă el.

Mă supăr ușor, iau foc ca un

bidon de benzină dintr-o scînteie.
Lîngă mine un tip prea rece, nu pot lega două-trei [redacted] vorbe cu el; îmi răspunde lapidar, dar mai întîi o-ntreabă pe nevastă-sa.
Stewardesa [redacted] ne cam uita cu pervitul. Probabil că nu valoram nimic în ochii ei! Ne citea dintr-o privire că sîntem mojici.
Ah, norii ăștia, parcă-ar fi zăpadă sub burta avionului.
[redacted] Pe aeroportul „Dallas Fort Worth", cu 15 min. întîrziere (mă dezamăgește America!), mă cert cu Nea Vasile... Eu mă interesam pe unde trebuie să mergem iar pe el îl durea-n cot... mai făcea și mofturi!
Mă scremeam să-mi prind și eu cîte-un cuvînt, sau cădeam într-o stare de melancolie...
Pe drept cuvînt, se face băiatul mare [redacted] pînă să vină la mine, și-mi zice nene!
Foarte strîngăreți emigranții, o familie de ruși — călătorind spre Statul Washington — e-ncărcată cu șapte valize, legate cu sfoară pe dinafară, burdușite.
Eu țin de cei 300$ ca de-o comoară. Bani albi pentru zile negre!

Românii sînt grețoși în exil, (4)
spune X.
— Asta ți se aplică și ție, spune Y.
lăsăm de-asupra Phoenixului. În
tal am cîștigat 9 ore, ca la
les Vernes: „Ocolul pămîntului în
de zile". Ne jucăm cu timpul, cu
ografia. Sînt, cu alte cuvinte, mai
înăr!
runc o privire pe geam: ce linii
repte, trase cu rigla, arde pămîn-
l de soare.
Sîntem așteptați de chiar Ioan
coară, cu care [redacted] din
corespondasem
gar, și [redacted] Cristina [redacted] amîndoi
la Tolstoy Foundation.
-na Mary Ann, vietnameză, m-a
onsorat de formă cică [redacted]
în primirea D-lui Nicoară, în
sa dînsului.
În mașină iei foc de căldură, [redacted]
aunele sînt încinse, mă doare
tin capul.
Imposibil să telefonez în Româ-
ia: 011-40-41-30393. Mereu linia
upată. [redacted] Răspunde robotul. Trebuie
cercat noaptea. E mai liber.
e masă m-așteaptă un teanc de
risori, mai puține de cît spe-
m. Francezi. Comment va l'Amé-
ique? Răspund grăbit.

Am atîtea de-nvătat despr
America. Sînt zăpăcit.
Seara, D-l Nicoară mă duc
la King's Table, un restaurant
unde [redacted] plătești $6.7
și mănînci pînă te caci pe ti
ne! Bineînțeles că, oltean la
com, îmi îngrămădesc [redacted] pe fa
furie cîte și mai cîte. D-l Ni
coară rîde. Dar nu consum n
pe sfert! Mă „reprofilez" pe a
nanas, umplu altă farfurie și
devorez efectiv! Apoi mă ba
lonez.
Alimentele în America sînt ce
mai ieftine din lume. Mîncăru
rile dulci. Abundente. Americanii
suferă de obezitate. Motorizat
cum sînt (nu vezi om pe stră
ci numai în mașini!), au dev
nit sedentari.

-25.03.90, Phoenix, Arizona, SUA.
Ce frumos cîntă păsărelele la
cinci dimineața, și nu e deloc
cald!
Mă culc devreme și mă scol de
vreme. Alt program.

În Arizona există două anotimpuri:
anotimpul cald și anotimpul fier
binte!

pă amiază, într-o mașină care
cingea mai [redacted] aprig decît afară,
coară ne-a dus la Cave Creek Sports
mplex: Eu, Nony, Nelu și Mihai veniti
n campul sîrbesc. L-am cunoscut
Sorin Bălăianu, supervisor în a-
st complex, fost campion mondial (?)
a lupte prin anii '70. Mi-a transmis
ncurajări din partea lui Floda.
orin încearcă să introducă în Sta-
le Unite [redacted] un nou sport,
ot tennis, tenisul cu piciorul, în
hipe de trei (jucători) care se rotesc la
rvici. Primul concurs va avea
c la San Diego, dotat cu un premiu
600 $. Fondurile le-a obținut So
n de la firme comerciale, cărora
face publicitate.
[redacted] Am făcut baie-n piscină,
r apa din bazin așa de caldă,
cît nu mă puteam răcori de
[redacted] canicula din aer. Capu-mi plesnea
durere! Insolație? Stres?
orin mi-a dăruit un tricou și o
reche de ciorapi albi, și m-a bă
t pe teren: bîrlicul celor din tri-
ună, mai ales cînd luptam! Toate
mingile care-mi cădeau pe piciorul
sting le ratam.

Sorin mă-ncuraja, și nu mă scotea din „dom' ingineŕ".
La întoarcere Nicoară ne-a dus într-un super market: „Smitty's", gigantic, luxos, impresionant. Dar lipsea poezia tarabelor turcești... Nelu din Azuga cu ochii după americance, [redacted] reviste sexi, și cărți de educație sexuală:
– Bă, uite aia, bă, [redacted] cu picioarele scoase pe geam... Astea se urcă pe ei la volan, bă!

–26.03.90
[redacted] Cu noaptea-n cap, la cinci, prind România. Răspunde Jeny. Îi tremura voce de emoție. Dar vorbea cu tristețe în glas, reținută.
– Am ajuns în America, [redacted] mă auzi?
– Da, Florine.
– Adresa mea este cea de la Ioan Nicoară, o știe Ely.
– Bine, Florine.
– Să-mi trimită tot ce i-am cerut... alo, Jeny?
– [redacted] O să-i spun, Florine... Ely te așteptase duminică să-i telefonezi.
– N-am putut să prind România. Să anunțați și la Bălcești că

[redacted] am sosit cu bine în America. America este extraordinară. Există un orășel al copiilor de basm. Ce-o să se mai joace Mihai în Disney Land! Magazine cu sortimente de rămîi paf! Largi cît halele de la IUG! O să vă scriu mai detaliat... Notează numărul meu de telefon: 602, prefixul Phoenixului, 3718460.
– Și ce [redacted] lucrezi?
– Asta e problema!!

De la „Tolstoy Foundation" am primit cîte 10$ de căciulă. Rîdeam în batjocură: „De ce ni i-o mai fi dat și pe-ăștia? Ca să ne scoată mai tîrziu ochii?"
Mi-am cunoscut și sponsorița, Mary Ann Watson, vietnameză în ciuda numelui englez, care m-a sponsat numai în acte, [redacted]
Am căzut, dintr-o-ntîmplare, în grija (și pe capul!) D-lui Nicoară, moț de lîngă Cîmpeni (Alba), emigrat de nouă ani, și [redacted] părinte a patru copii. În timpul liber: pictor. Opt dintre cele 30-40

de tablouri fiind expuse în ca-
mera mea: peisaje și numai
peisaje din Ardealul său, ră-
mas [redacted] la celălalt capăt
al lumii — nostalgia exilatu-
lui. Unele, [redacted] atît de re-
aliste și perfect desenate, în-
cît am avut impresia [redacted]
c-ar fi fotografii! [redacted]
[redacted] — Cîteodată pictez după ilustra-
te, mi-a mărturisit.
[redacted] Nicoară [redacted] deschisese o expoziție
acum cinci ani, în Phoenix, la
Școala „Saint Simon and Jude", unde [redacted]
[redacted] se "angajase ca reparator.

-26—31.03.90
O săptămînă întreagă trambalat numai
cu acte:
· Social Security (peste trei săptămîni
va fi gata carta mea; mi s-a înmînat doar o adeverință);
· Job Service: m-am înregistrat, des-
curcîndu-mă singur în engleză, ba
traducîndu-l și pe Gică Moldoveanu;
toate ciurucurile rămase de la ame-
ricani aici se transmit pe micro-
film, solicitantul avînd datoria să
se prezinte zilnic la acest sediu, con-
sultînd lista și completînd un
Route Slip cu locul de muncă ce-
rut; emigranților [redacted] (în ma-
joritate mexicani) le revin aceste

lucrări prost plătite, am văzut și
cu 3,35 $ pe oră, deși pe toată America
s-a decretat ca tariful cel mai mic
să fie de [redacted] 4 $ [redacted] pe
oră, indiferent de muncă, oricînd [redacted]
de necalificată ar fi;
mexicanii [redacted] strică (însă) toate prețurile,
pentru că acceptă să lucreze și cu
un dolar pe oră!
· Tolstoy Foundation: Cristina [redacted],
în calitatea ei de caseworker la a-
ceastă organizație „non-profit", mi-a
tradus în engleză [redacted] certifi-
catele de naștere ale copiilor și so-
ției, pe care le-am depus la Immigra-
tion and Naturalization Service pen-
tru reîntregirea familiei; m-au pus să
jur că datele înscrise sînt exacte,
ca la interviul din 13 septembrie;
în 2-3 luni (sau mai mult!) familia
va primi viza de intrare în SUA
(pînă la Revoluție era problematică
viza românească, dar s-a schimbat
roata!);
· Școala de Engleză, pe West Moun-
tain View Road, m-a dezamăgit; fiind-
că n-o să [redacted] învăț mare lucru;
clasa [redacted] heterogenă, [redacted]
profesoara vorbea continuu, [redacted]
studenții (vietnamezi cu pronunție de-

fectuoasă, laotieni, și eu) aprobau din cap fără să înțeleagă; m-a testat oral, la început, [redacted] și m-a băgat la avansați:

– Cîți ani ați studiat engleza la școală?

– Nici unul.

– Cum? Și-atunci de unde știți?

– Am învățat singur.

– Oh, good!

• la Phoenix Refugee Center am încercat înscrierea la doctorat (Ph. D.); mi s-a fixat un appointment pentru joi, orele 14; Laura Georgescu mi-a tradus diploma universitară și [redacted] anexa (notele din toți anii de facultate); My-Trang Nguyen [redacted], directoarea, de origine vietnameză, frumușică, mi-a examinat cazul:

– în primul rînd nu se recunoaște diploma, [redacted] voi fi considerat cu [redacted] B.D. [redacted] și nu M.D., pe motiv că studiile universitare au durat numai patru ani; în zadar i-am explicat că așa este sistemul în România și că, de pildă, programa americană pentru matematici în college este inferioară celei românești (deoarece consultasem manualul Aureliei Nicoară, fiica actualului sponsorului); în zadar

(8)

i-am [redacted] scos [redacted] extrasele de articole [redacted] și cărțile publicate, colaborările la [redacted] înseși reviste americane: suferă și [redacted] administrația SUA de aceeași birocrație și dogmatism precum în țările comuniste, aici fiind vorba de un totalitarism spre dreapta; Franța ar fi fost mult mai flexibilă;

va trebui [redacted] reiau totul de la cap: o pierdere de vreme! (după [redacted] ce că moralul mi-e scăzut...);

săptămîna următoare voi merge în campusul universitar [redacted] de lîngă Phoenix, cu Laura, pentru discuții cu decanii facultăților de științe, respectiv limbi străine;

privind doctoratul să mă interesez și la Board of Technical Registration, deși acolo voi [redacted] găsi [redacted] ingineri;

– Bine, doamnă, zic, am fugit din lagărul comunist pentru că mi s-a interzis să fac un doctorat, iar aici, în libertate, mi se ridică alte bariere?

. Obținut carta galbenă pentru asistență medicală gratuită timp de șase luni: Refugee Medical Assistance Program

. Skin Test mi-a ieșit pozitiv, s-a înroșit locul injecției, pe un diametru

de 21 mm; asadar microbul tuberculozei în corp; din nou radiografie plămîni, apoi analize de sînge privind hepatita; pe 3-5 aprilie să mă prezint din nou la spital pentru prescrierea unui tratament (durata: șase luni!) gratuit, altfel microbul poate scoate capul...; printre întrebările puse:

- Vă drogați?

[Care ar fi fost prostul să recunoască?!]

- Beți?
- Aveți cancer?

[Doamne ferește!]

• Fără mașină în SUA ești nul! Ca un om infirm. Nu te poți deplasa în nici o parte. Bicicletele [redacted] periculoase. Foarte ușor sînt (se dovedesc) agățate de mașini. Analog motocicletele. Iar conducătorii lor cad cel mai ușor victimă. Zilnic mor 2-3 oameni în accidente de circulație numai în orașul Phoenix. Totuși, mașina este indispensabilă. Motiv pentru care am făcut rost de un Arizona Driver Licence Manual. Ciudat, însă, un permis de conducere dintr-un stat nu este recunoscut în altul, etc. Un fel de harababura și America asta!

• Demoralizat, am vorbit la telefon cu Mme Maryse Mimric, președinta Clubului „Alliance Française" din Arizona. Mi-a crescut puțin inima, dîndu-mi-se speranțe. Maryse și soțul ei, Guy, calzi la telefon, vorbind mult, mi-au dat întîlnire miercuri, 4 aprilie, orele 18-20, la Café Casino. [redacted] Mi-au propus să contribui la realizarea buletinului asociației lor (dacă tot m-am lăudat că scriu poezii!).

Le voi cere concursul în găsirea unui loc de muncă, mai convenabil. Dumnezeul cu mine!

Prima scrisoare primită de cînd sînt în America: de la poetul francez Marjan.

Totodată, am expediat 42 de misive la prieteni și colaboratori și rude pentru a-i anunța [redacted] adresa cea nouă. [redacted]

Șocul Americii continuă.

La barul „Sha-na-naa", împreună cu Nicoară și M. Ultimul, după un an și nouă luni în lagăr la Roma, a economisit 6000 $ din munca lui. Ajuns în Phoenix, cu o lună mai 'naintea mea, și-a cumpărat mașină cu 1500 $, a deschis un cont în bancă. [redacted] De un an de zile însă [redacted] pierdut legă-

tura cu nevastă-sa, fiindcă s-a mutat de la vechiul ei domiciliu maramureșan. M. este penticostal.
Luînd permisul de conducere, Nicoară fiindu-i translator, ne-a invitat la o petrecere.
Lumină slabă, rozalie, beculețe care se-aprindeau și se stingeau, muzică forte, și ringuri hexagonale cu fete în bichini, cu sau fără sutiene, dansînd provocator. Băieții la mese aplaudau, punîndu-le din cînd în cînd cîte o bancnotă de un dolar după șnurul bichinului.
Mă simțeam excelent, aerul condiționat mă înviorase de toropeala soarelui, aveam chef să [redacted] compun o poezie

America e grozavă
America nu e grozavă
America e contradictorie
Iubesc America
Urăsc America
Trăiască Americancele
Moarte Americanilor
Ah, America
Of, America.

M. obiecta că de ce fetele nu se dezbracă de tot! A și-ntrebat pe una. Ni s-a răspuns că pe Grand Avenue... O tipă s-a-ndreptat rîzînd spre [redacted] noi. A spus să-i dăm

5$ că dansează lîngă masa noastră. M. se prezentase ca italian, [redacted] sporovăia bine limba.
— Sorry, drăguțo, noi sîntem emigranți, ne fluieră vîntul prin buzunare!

Magazinul Erotic vizitat cuprindea reviste și cărți porno (tot felul de poziții și situații de te cruceai!), [redacted] organe bărbătești de plastic (mai groase, mai lungi, ori mai încovoiate), ca și vaginuri de cauciuc. Pentru 25 de cenți se putea viziona, în cabine aparte [redacted] pentru una sau două persoane, o secvență de trei minute prezentînd un act sexual, homosexual sau lesbian.
— See you again, gentlemen, ne-a spus patronul la plecare, de-am crăpat de rușine.

Pet Center, magazin cu animale de mîngîiat, pe care americanul le ține în casă. Și ce credeți? Pe lîngă mîți și cîini, aflați la ordinea zilei (de pildă, o tipesă [redacted] își adusese cîinele la tuns), găseai: broaște, șerpi, șoareci, șobolani, dihori care puțeau groaznic. Patroana-i mai și pupa. În România

nu știai cum să scapi de ei, iar în America erau ocrotiți. Apoi papagali, și pești cît mai urîți și deformați.

În vreme ce păsări de curte sau animale de ogradă sînt interzise pe lîngă casa americanului (ca să nu disturbe liniștea vecinilor).

[redacted] Ne-avîntăm în desert cu mașina: Eu, D-l și D-na Nicoară. M-așteptam să fie [redacted] numai pustiu, întindere de nisip ca-n Sahara africană. În afara soarelui puternic, care pe mine mă omoară, iar hurducăturile Renault-ului mă molesesc, disperarea în fața Americii și-a nesiguranței vieții mă fac să mă simt rău.

Zece mile pe drum desfundat, cotit, spre Lacul Bartlet. Numai cactuși [redacted] (saguaro, ocotillo), ierburi [redacted] și arbuști pitici. Călcăm cu grijă printre pîlcuri să nu ne muște vreun șarpe ori scorpion. Găuri pe lîngă stînci, unde se-ascund, vezi la tot pasul. Există și furnici mari, de desert, cu pișcături dureroase.

– Asta mai îmi trebuie, să mor prin deșert, ca un ogar în șanț!

Facem poze, vreo zece poziții, cît mai exotice, cu intenția de a le trimite în România. Dar nu reușesc deloc să fiu destins, zîmbetul mi-e forțat, corpul rigid. (11)

La o intersecție de străzi un grup de [redacted] mici fermieri [redacted] în grevă. Dar cum? Stau în rînd, pe marginea drumului [redacted], fără să scoată un cuvînt, doar cu pancarte: «Opriți risipirea apei noastre!» Într-adevăr, lacul fusese pe jumătate golit de apă.

01.04.90
Așa e omul, aleargă după potcoave de cai morți! Și nici un animal nu [redacted] suferă mai mult ca omul...

Iată-mă, acum, singur ca un hucurez, în deșert. Le spui românilor că-n America e greu, și nu te cred! Iar, ajunsi aici, se lovesc cu capul de piatră! America e paradisul diavolului!! Atîția rămîn cu nostalgia întoarcerii... Violeta, Moașa bătrînă, chiar Samy – cei la care [redacted] locuiesc... derutîndu-mă și pe mine.

100 de zile de la Revoluție. Manifestație la București: poporul cere mai multe libertăți, „Jos Iliescu!". Urmăresc la Televiziunea Americană, pe canalul 30, la știri, și parcă mă simt acasă.

-02.04.90

Zi încărcată, stresantă.

De dimineață, împreună cu Gică Moldoveanu, [redacted] Nea Vasile alias Los Angeles, și Lotzi, am ajuns la Department of Economic Security. Nicoara ne-a condus. [redacted]

Aici se obține ajutorul de șomaj, ca să nu mori de foame. Ca refugiați avem și noi dreptul la tichete de alimente (food stamps) pentru primele 2-3 luni de la sosirea în Statele Unite. Cu aceste tichete putem cumpăra de la orice magazin [redacted] doar hrană (nu băuturi alcoolice, nu țigări), în valoare de 99$ pe lună. Cam insuficient!

Los Angeles privea lumea pestriță și se crucea:

— Doamne, s-au adunat toți sifiliticii și debilii mintali în America!... Ia uite la ei, nespălați, cu hainele rupte intenționat. Toate beteșugurile [redacted] le au americanii... Ce grași sînt, deformați, parcă-ar fi umflați cu pompa! Ce vorbești, bă, la noi în România e lume civilizată!

Rîdeam să crăp.

Așadar: indieni, mexicani cu pălării mari pe cap, negri, emigranți etc. [redacted] făceau coadă la ghișee. Se striga pe numere.

M-am îngrozit! Mîine-poimîine îmi vine familia, și eu nu mă pot întreține nici pe mine... O să apelez la mila statului pentru wallfare (?)

La ora 13 Nicoara trebuia să ducă pe o tanti la dentist. Dar, vorba proverbului, nu e pentru cine se pregătește, ci pentru cin' se nimerește! Cum n-a găsit-o acasă pe tanti, și ca să nu se facă de băcănie în fața doctorului, m-a băgat... pe mine! Mi-era teamă să nu-mi [redacted] umble pe la vreo plombă sau altceva. Asistența [redacted] medicală în America este cea mai scumpă din lume. Doctorii te jupoaie de bani! Îți vinzi casa pentru a sta o săptămînă în spital. Un dinte de pus costă 1000$, mai mult decît dacă iei avionul pînă la București, te [redacted] tratezi acolo, și-i [redacted] mai [redacted] dai și doctorului 50$. O naștere: 5000$! Mai există apoi hoții de la asigurări, care vin la tine cu niște cuvinte lustruite și exprimări ambigue pînă ți-apucă o semnătură. Și-apoi îți trag lunar din salariu sute de parai. Cînd e vorba să-ți plătească asigurarea vreun tratament, îți caută nod în papură: că boala începuse înainte de a te [redacted] asigura, [redacted] dacă te-ai accidentat la mîna dreaptă [redacted]

pretextează că [redacted] asigurarea este doar pentru mîna stîngă, etc. O șarlatanie în ultim hal! Model jidănesc.

Nicoară [redacted] îmi povestise cazul unui doctor din New York, care a operat un pacient la stomac, fără să fi avut nici o boală, doar pentru a încasa suma de 20 000$.

Și cînd mă gîndesc că [redacted] mama, și alte rude suferinde din România, și-au pus speranțe în mine [redacted] privind ajutorul medical... Doar sînt în America, nu-i așa ?(!)

Cît de neputincios mă simt fără bani! Nici pentru mine nu sînt în stare...

Intrat în cabinetul dentistului, o asistentă a pus [redacted] să-mi facă radiografii:

– Stai așa, cucoană, eu am probleme la măseaua din dreapta, și d-ta mă „pozezi" în stînga?!

20 de radiografii (X-ray) la [redacted] toată dantura! M-a jupuit de cap! Am ieșit de-acolo ca din pușcă. [redacted]

(Ce-și face omul cu mîna lui... nici dracul nu desface!!)

De la magazinul de materiale de construcție [redacted] (Household store), încărcat cu cîte și mai cîte [redacted],

un meseriaș bun își poate construi o casă care să-l coste pe jumătate din prețul cu care se cumpără de-a gata o locuință.

Profesoara de engleză, de la „Mountain View Elementary School", ne-a luat în mașină trei vietnamezi și un român, elevii [redacted] dînsei, pînă la Biblioteca Publică „Acacia" de pe East Townley Avenue. Cursurile de limbă se țin de două ori pe săptămînă, cîte două ore, lunea și miercurea [redacted] seara, fiind gratuite.

Am fost mirat să constat că împrumutarea de cărți, reviste, și casete nu necesită taxe — deoarece eram convins că americanii storc bani din piatră seacă, învîrtind orice activitate după beneficii financiare, iar pentru ei [redacted] cultura nevalorînd două parale!

Restituirea [redacted] se face în trei săptămîni, iar întîrziații plătesc între 5 și 25 cenți pe zi, depinde de articol. Asta, ca să-i pună la punct!

[redacted] M-am abonat, împrumutînd [redacted] o carte [redacted] pentru copii (!) cu casetă, și un dicționar de expresii și argouri americane.

Pe canalul 3, TV din Arizona prezintă

timp de o oră, un documentar despre România „Death of a Dictator". [redacted] Toți ai casei cu gurile căscate: Nicoară tatăl, Violeta, Aurelia, Mariana, Samy, soacră-sa venită de două zile din Arad în vizită, moașa, eu. Despre „Ceaușescu"...

Mihai T., un oltean din Tr. Severin, care și-a [redacted] înființat o companie [redacted] cu două camioane (truck) grele, numită «Taunus», unde a angajat români care să facă transporturi Phoenix-Los Angeles și retur, a înregistrat documentarul pe bandă, cu reclame cu tot, pentru a-l duce în țară.

-03.04.90

Din nou la Health Department. [redacted] O infirmieră mă asigură [redacted] că voi primi prin poștă atît radiografia la plămîni (rezultat negativ) [redacted] și analizele [redacted] de sînge (din cauza hepatitei, ah! de-acum 25 de ani!), cît și medicamentele (tratament: șase luni, pufff!).

Din fericire, statutul de refugiat îmi dă dreptul la gratuitate. Altfel, mă băteau sfinții!

Umblat pe la mai multe adrese în vederea reglării situației mele universitare (echivalare de diplomă, înscriere la [redacted] doctorat). Enervat de birocratismul [redacted] întîmpinat, răbufneam pe românește în mijlocul conversației engleze! L-am indispus și pe Nicoară...

Board of Technical Registration [redacted] ne-a trimis la Department of Education, care s-a angajat să-mi [redacted] expedieze (tot prin poștă se lucrează) documentația necesară în 2-3 zile.

Am depus primul application la un restaurant, The French Corner, crezînd că-mi poate ajuta la ceva cunoașterea francezei. Da' de unde! Decît managerul mai știa, însă era ocupat la telefon.

La „Phoenix Refugee Center" diploma mea nu era tradusă. Laura a dat prioritate rușilor, [redacted] pasînd-o lui Ismail – un coleg de-al ei, afgan.

Așa ne ajutăm noi, românii!

De la 8 la 16 toată ziua în mașină, copt de căldură, însoțindu-l pe Nicoară, [redacted] care alerga în rezolvarea problemelor [redacted] refugiaților veniți prin „Tolstoy": traduceri (cunoaște șase limbi: română, italiană, spaniolă, franceză, engleză și maghiară), programări la doctori,

găsirea unor locuri de muncă...
Permanent bătăi de cap! Ăla vrea aia, ălălalt pe-ailaltă ... [redacted] ori-cît i-ai ajuta, toți [redacted] rămîn nemulțumiți...
– Îl servești de o sută de ori și uită. Dar, dacă nu-l servești o dată, te ține minte toată viața! mi se lamentează.

Mă-ndop cu engleză. Dicționarele de buzunar le port cu mine permanent. Traduc firme de pe stradă. Traduc etichete. Mă plimb prin magazine și traduc denumiri de articole. Merg la poștă, traduc instrucțiuni. Merg la bibliotecă, traduc instrucțiuni. Cuvinte încîlcite. Le memorez. [redacted] Le uit. Iar le memorez. Iar le uit. Puțin, puțin se mai lipește cîte ceva.

Cum nu pricep o iotă la televizor, uneori cîte-un cuvînt, două, din joi în paști, îmi zice Samy:
– Mai bine ai privi pe 33, la spanioli, acolo ai șans[redacted] să înțelegi mai mult.
Televiziunea are 42 de canale, năpădite de reclame ca un lan de buruieni. Există canale federale și canale [redacted] pentru fiecare stat în parte. Majoritatea gratuite (cheltuiala este acoperită de

reclame). [redacted] Pentru canalele sexi (porno?) se plătesc abonamente lunare (între 10 și 30 de dolari). (15)
De cîte ori m-am [redacted] găsit în fața televizorului, în aceste unsprezece zile de America, niciodată n-am avut răbdare să [redacted] rămîn mai mult de cinci minute pe un canal, curiozitatea împingîndu-mă să sar și pe alte canale, sfîrșind prin a mă juca la sistemul de telecomandă, iar [redacted] pe retina ochilor formîndu-mi-se un mozaic de secvențe disparate și culori aprinse.
[redacted] În mod deosebit m-a frapat muțenia orașului. Nu vezi picior de om pe trotoare [redacted] auzi doar zgomotul [redacted] înfundat al mașinilor. Dacă întîmplător îți vine din față vreun trecător, te evită cu privirea, pășind cît mai lateral. Oamenii se tem unii de alții... Și asta în miezul zilei!

-04.04.90
La „Café Cazino": reuniune a comitetului Alianței Franceze. Participat împreună cu Nicoară și două ~~românce~~ babe.
Se vorbea mai mult în engleză.
D-l Guy Mimric [redacted] s-a oferit să mă sprijine în găsirea unui loc de muncă într-un In-

stitut de Cercetare. Ca inginer, vrea să-mi cunoască publicațiile [redacted] matematice pentru a se lămuri la ce nivel mă situez.
Singura mea șansă de a supraviețui este de a-mi [redacted] multiplica relațiile, pînă se va găsi persoana care să-mi dea brînci (în sus!).

O surpriză plăcută: food stamps-urile mi s-au acordat pe șase luni, nu trei, pînă-n septembrie inclusiv.
Dacă-mi vine familia, [redacted] va fi ajutată de „Tolstoy" pentru reintegrare, primind ajutoare financiare la fel ca mine.
Nimeni în America nu moare de foame. În condiții vitrege (pierderea slujbei) te poți califica pentru wallfare (ajutor de șomaj), insuficient, dar supraviețuiești.
Sărăcie? Da, există și aici. Am văzut oameni, e drept rari, căutînd prin gunoaie, [redacted] tîrîind după ei cărucioare cu deșeuri... Sau bărbosul jegos, un gen de hippy, care doarme pe scări la „Tolstoy", și citește numai cărți religioase...
De muncă se găsește berechet, slavă Domnului!

- 05.04.90
Nu e greu, ci extraordinar de greu primul pas în America.
Ăi din România au impresia că [redacted] dincolo de ocean e raiul de pe pămînt! Într-adevăr, sînt magazinele pline, dar fără bani stai și te uiți la ele!
Ca emigranți, noi ne zbatem din răsputeri [redacted] pentru supraviețuire. Multora le e rușine să spună acasă ce lucrează în SUA, că spală vasele, că mătură străzile...
- Uite, bieții mexicani, mi-arată Nicoară, ei execută muncile cele mai sordide.
Dacă Mărioara și Vasilache, odată ajunși în America, își fac contracte la care plătesc 30 de ani [redacted] pentru a-și achita o locuință, [redacted] scriu în țară [redacted] cum că și-au cumpărat [redacted] casă (dar fără [redacted] să specifice îndatoririle din care nu se mai văd o viață!). Și atunci, Gigel și Costel, rudele lor din București:
„I-auzi, bă, ăia, în doi ani de zile de cînd au [redacted] plecat, și-au luat casă. Ce repede, bă!" Mărioara și Vasilache trimit poze color [redacted] înfățișîndu-și [redacted] locuința.
Sau Ionică, își cumpără mașină veche, care pe dinafară pare nouă, se fotografiază la volan și-i expediază

fotografia lui taică-său. Iar, pînă ajunge scrisoarea, mașina o dă la gunoi!

Ioan Nicoară mi-arată jurnalul său de călătorie. În fiecare an economisea între 800-1500 $, și mergea cu familia în excursii. A vizitat Alaska, Mexicul. Numai cu mașina. Conduceau pe rînd: el, fiicele, prieteni.
Avea jurnal și-n țară. Dar, cînd a fugit, i-a rămas acolo. L-a încredințat unui poet, Nicolae Nicoară, un fel de rudă mai îndepărtată, dar „suflet de ardelean" cum se explica în Caietul debutanților, Albatros, 1983-5. De două ori încercaseră fetele să-i scoată [redacted] fascicule din manuscris peste [redacted] graniță, dar atît Violeta cît și Aurelia eșuaseră, confiscîndu-li-se foile pe aeroport, la vamă.

Lumea aparține oamenilor bogați. Eu sînt, și aici, dat laoparte...
Cel mai anevoios se descurcă în exil intelectualii, neobișnuiți cu munca fizică. Iar artiștii constituie gunoiul societății.

Înșelătoare prețuri au magazinele, peste tot cifra 9, derută psihologică, de pildă se scrie:
$ 99.99, [redacted] ci nu $ 100,
sau $ 1.49, ci nu $ 1.50, etc.
ca să-ți dea senzația de mai mic și să le reții [redacted] cu dificultate.
Apoi, la costul afișat pe eticheta mărfii, se adaugă taxa de vînzare, cam 5-10%. Deci, în loc de $ 99.99 vei plăti la cassă $ 105-110!

Deși hispanicii reprezintă 1/3 din populația Phoenixului, n-am văzut o revistă sau o carte în spaniolă nicăieri!
Guvernul american promulgă libertatea de exprimare a minorităților din alte țări (în special [redacted] din Tratatul de la Varșovia), înăbușindu-le pe ale lor! Mai ușor observi gunoiul [redacted] altora, decît [redacted] bîrna din ochii tăi...
Există mișcarea șovinistă English-only, care impune vorbirea numai a limbii engleze [redacted], și-n familie, indiferent de naționalitate.
[redacted] O librărie cu cărți străine (neenglezești), deschisă în Los Angeles, a fost devastată de fanatici, care strigau că-n America nu trebuie folosită decît limba engleză.
Deși jumătate din populația Californiei este hispanică, [redacted] toți candidații

în alegeri pentru acest stat [redacted]
au fost anglo-saxoni.
America este considerată [redacted] oala de topit a naționalităților (melting pot). Deznaționalizarea este lentă, dar sigură.
Vecina de la 500, de origine mexicană, întrebată de ce nu-și învață fetițele spaniolă, a răspuns:
— Soțului meu nu-i place să audă vorbindu-se-n casă altă limbă!
Americanii, datorită primordialității englezei, disprețuiesc celelalte limbi.

Este degenerat tineretul american? Cercei în urechi la băieți, tunși zero pe o jumătate de cap iar pe cealaltă cu plete, ori tunși [redacted] de tot doar în vîrful capului lăsat o creastă ca de cocoș... Cercei în nas!... Sau păr lung prins codiță...
Pantaloni rupți în genunchi intenționat... Oamenii nu dau atenție vestimentației, să fie însă [redacted] curată.
Se-mbracă lejer: adidași, blugi [redacted] sau pantaloni scurți, tricouri... [redacted] Junii din comunitatea românească preferă să-și [redacted] aducă parteneri de căsătorie din România, [redacted] fiindcă sînt mai credincioși și au cunoscut greul. Americancele nu-s femei de casă.

Cutiile de poștă sînt stas, la marginea străzii, neîncuiate cu lacăt, dar nimeni nu fură corespondență. Singuri poștașii au mașini cu volanul pe dreapta, [redacted] opresc în [redacted] fața cutiilor poștale, și fără să coboare ([redacted] cu motorul funcționînd) pun scrisorile. Circulația autovehiculelor [redacted] se [redacted] face pe partea dreaptă a străzilor.
Dacă ai de expediat vreun plic, poți să nu te deplasezi pînă la poștă, ci [redacted] îl bagi în [redacted] cutia ta poștală, dar ridici un stegulet roșu de tablă, ca să-l observe poștașul.

Cu Aurelia la Glendale Community College. Mă prezintă profesoarei [redacted] de franceză Suzanne. Asist la un curs. Cinci elevi în clasă. Pe la jumătatea orei sosește un băiat, tuns pank, mestecînd gumă, vrea să facă zgoande, profesoara îl ignoră [redacted].
Elevii-s foarte relaxați, îmbrăcați și coafați oricum. Stau picior peste pi-

cior, sau [redacted] cu picioarele întinse pe bancă. [redacted] Nu scriu, [redacted] răspund de jos. Foarte amicale relațiile profesor-elev.

Două table în față, două table în stînga. Peisaje și monumente din Franța [redacted] afișate în dreapta. Un avertisment cu litere mari: „Nu se mănîncă, nu se bea, nu se fumează în clasă!"

În orice caz, elevii americani sînt mai liniștiți decît cei marocani, chiar dacă în timpul orei mai glumesc între ei. Ah, dulcea barbarie!

După curs, profesoara Suzanne m-a purtat pe la secretariat, bibliotecă, mathematics building, foreign languages building. Conversam în franceză. Cumsecade. Două ore a pierdut cu mine. [redacted]

De la secretariat mi s-a fixat un appointment pentru marți, la 2:00, privind ocuparea unui post de tutor în matematici (un fel de meditator care ajută elevii mai slabi; sub-profesor).

– De ce nu mergi în Québec? îmi insuflă ideea Suzanne. Acolo nu mai ai problemă cu limba...

M-am întors cu autobuzul 2. L-am rugat pe șofer să m-anunțe cînd trebuie să cobor.

Aveam un set de zece bilete primite de la „Tolstoy". Un bilet costă 75 de cenți, și este valabil două ore de la începerea călătoriei, timp în care poți să schimbi douăzeci de autobuze! Ceri „tranzit" la prima urcare, doar.

Aerul condiționat dinăuntru m-a înviorat.

[redacted] Cînd un călător vrea să coboare la [redacted] stația următoare, apasă pe o bandă aflată între geamuri, semnalizînd șoferului, iar pe panoul [redacted] de la bordul mașinii se aprinde o inscripție „Stop Requested".

–06.04.90

Trebuie să-mi placă America, să mă adaptez. Altfel mă iau la rost [redacted] mama, nevasta... „Nu tu ai vrut America?!" or să-mi reproșeze. Vrei, nu vrei, bea Grigore aiasmă!

De dimineață în campusul universitar. Îmi încercam șansele din nou. Dar legile sînt legi. Va trebui să dau examene de limbă (TOEFL) și de capacitate (GRE).

Iată-mă student bătrîn! Cîțiva ani voi trage în plug să-mi echivalez studiile. Pierdere de timp. Învățămîntul

american este [redacted] sub cel euro-
pean. Și, de ciudă pe străini, SUA nu
le recunoaște diplomele!

La catedra de franceză, A.G., în care Nicoară își pusese speranțe, a dat din umeri, purtîndu-se rece.

La matematicieni, am completat formulare pentru un Ph.D. în Teoria Numerelor și/sau Algebră, ca și o cerere de bursă (financial aid). Cursurile universitare sînt extrem de scumpe, de pildă [redacted] pentru un an [redacted] taxele se ridică la 12 400-16 000 $! Zic:

– Domnule decan, chiar de-aș [redacted] trăi fără să mănînc și fără să beau și fără să dorm deloc, și tot n-aș avea de unde să achit atîta bănet! Eu fluier în buze!

Am apelat la sprijin din partea statului Arizona. Dacă nu primesc, [redacted] evident voi renunța...

La „Phoenix Refugee Center" am insistat pentru traducerea diplomei și anexei cu notele, ca și dactilografierea Curriculum-ului Vitae matematic. Servicii care ni se efectuează gratuit. [redacted]

E vineri seara. Urmează două zile [redacted] de week end. Aud gălăgie, voci pe stradă, și mă mir: Atîta muțenie pînă acum!

Prima scrisoare primită din România. [redacted] Ely mă-ntreabă ce lucrez, ce îi pot găsi ei de lucru, și dacă sînt în stare să [redacted] asigur existența la toți patru??
A pus direct [redacted] degetul pe rană!
Și mă doare.
[Dacă nu ne-am spînzurat în România, ne spînzurăm aici!!]

[redacted] Mi-era rușine [redacted] la Smitty's în magazin să plătesc cu bonuri de șomer. Se uita cassierita [redacted] la mine... cu milă.

–07.04.90
Sîmbătă dimineața. Muzică tare spaniolă se aude. Parcă și chiote de peste stradă.

Ca la mine, la Bălcești, cînd punea Marița picapul să urle.

Două săptămîni scurse în America, și nimic nimic nu mi-a reușit din

întreprinderile mele [redacted] de a găsi un job convenabil.
Engleza, pe care o știu eu, nu mi-e suficientă pentru a preda la catedră.

Dacă [redacted] o persoană nu-și plătește abonamentul telefonic, compania de telefoane îi taie firul, și niciodată cît va locui în Statele Unite nu va mai putea avea telefon (numai în cazul că-și achită dările [redacted] restante — cu dobîndă cu tot!). Această contabilitate strictă, această evidență exactă și permanentă, se ține pe computere prin acel număr de Social Security atribuit fiecărui individ în parte de pe teritoriul Americii. Formînd [redacted] numărul, pe ecranul computerului apar toate informațiile [redacted] privind [redacted] persoana respectivă. Să te ferească Dumnezeul să furi, ori să faci ceva rău, că ești încondeiat pe toată viața și nu te mai angajează nimeni în serviciu!

Ca pe vremea „vestului sălbatic" [redacted] și a filmelor cu cowboy, am văzut astăzi la poștă afișe cu persoane căute de FBI! [redacted]
([redacted] fotografii, amprente, date biografice și antropometrice despre infractori).

O oră am așteptat în stație autobuzul, pe 7 street, pînă la Central Library. Aici am găsit un TOEFL, test of English as a foreign language, pe care trebuie să-l toc, nu alta! Am împrumutat și casete de învățare a englezei, dar prin franceză.
[redacted] Inventarul cărților se păstrează tot pe computere, așa la [redacted] că în momentul cînd cauți un volum anume ți-l identifică pe display, ba chiar găsești și persoana care l-a împrumutat și data cînd trebuie să-l restituie.
M-am întors cu autobuzul [redacted] zero pe Central Avenue pînă la terminal.

Ah, ce mai țiuie sirenele poliției prin oraș! Mereu și mereu accident după accident... Mi-e și frică să-mi iau carnet. Am obsesia c-o să calc pe cineva...

– 08.04.90
Florile. E ziua mea, și nici n-aș fi știut dacă nu-mi spunea bătrîna! Cumpăr o

sticluță lată de alcool dulce. Ciocnim în cinstea mea.
De cînd am venit în America simt că mă-ngraș. Și n-aș vrea deloc! Mă uit în jurul meu, și toți suferă de obezitate. Sedentarismul și [redacted] supraalimentația. Văd femei umflate, cu curul cît roata de camion!
Alții au depășit limita obezitații, devenind anormali, bolnavi. Nici nu pot să meargă, se tîrăsc. Iar vara, cînd caști gura de căldură, curge așa de pe ei ca pe șiruri!

D-na Nicoară, adventistă, mă duse la Biserica Baptistă Română, pe W. Glendale Avenue. Slujba în limba română. Pastor: Petru Pincu.
[redacted] Douăzeci de credincioși într-o cameră. Români. Dintre care doi veniți din Bucovina Sovietică.
Se citesc din [redacted] și fredonează cîntări duhovnicești din „Cîntările Evangheliei", tipărită la Chicago, în 1987, de Asociația Baptistă Română din SUA și Canada. Culegerea cuprinde 780 de cîntări, primesc și

eu una, apoi o Biblie (Vechiul și Noul Testament). 22
Religia are efect terapeutic [redacted] de lungă durată asupra spiritelor.

-09.04.90
Săptămîna trecută s-a prezentat la televizor că Statele Unite au nevoie de 20 000 de profesori (probabil pentru High School), și totuși eu întîmpin dificultăți majore la angajare. Mă izbesc de birocrație (pasat de la un birou la altul), de nerecunoașterea (neechivalarea) diplomei. Și-apoi barajul limbii...

Telefonat francezului, 998-0133, în vederea găsirii un post în cercetare (tipul cunoștea niște oameni de afaceri). N-a rezolvat nimic.
Telefonat [redacted] la Grand Canyon College, după Dr. Petru Papadopol, profesor român de matematică. Lăsat, pentru a doua oară, mesaj secretarei. În zadar i-am și trimis o carte poștală. (Sînt un nai încercînd să se prindă de lîna oilor?)

Asta-mi mai trebuia! Ridicînd de-un godin cu Samy, la un moment dat

cînd să trec pe sub un pom,
[redacted] aplecîndu-mă, fiindcă nu a-
veam loc, mi s-a pus un junghi
în spate și-am rămas țeapăn. I-am
dat drumul godinului. S-a chi-
nuit săracul Samuel să-l tîras-
că pînă la stradă...

Din trei în trei luni, gospodarii
[redacted] aruncă la marginea străzii
obiecte din casă ce nu le mai sînt
de folos: mobile, televizoare, so-
be, aparataje... Săracii trec și-și
aleg ce vor. Apoi, [redacted] un
camion încarcă totul și-aruncă
la groapa de gunoi.

Am vrut să dau o mînă de ajutor
familiei Nicoară, și mai rău le-am
făcut! Pentru că, beteag fiind, [redacted]
am adăugat înc-o belea pe capul
lor!

-10.04.90

După un somn liniștit de cîteva
ore, spre ziuă m-au luat niște
dureri, [redacted] încît nu puteam să mă [redacted]
întorc [redacted] de pe-o parte pe
alta în pat. Sciatica îmi luase
tot mijlocul. Cum să mă duc la
veceu? Fac pe mine! Am răbdat,
am răbdat pînă spre ziuă...
Dimineața m-am forțat și-am a-

juns în patru labe la baie.
Colegii din țară or [redacted] fi zicînd
că-s fericit, c-o duc bine-n America,
iar eu mă lupt să supraviețuiesc!

Efortul de-a [redacted] coborî din
pat, cu încetinitorul, chinuit ca
toți dracii... Simțeam că mă bo-
pesc... Hernie-mi mai lipsea!

Pe la prînz [redacted] Nicoară m-a îm-
barcat în mașină și [redacted] fuga la
[redacted] medic. Dr. Casey, un ir-
landez, m-a întins pe [redacted]
un pat, [redacted] m-a legat bine ca un cal
în hamuri, și-a pornit [redacted]
să ruleze niște rulmenți care
[redacted]
îmi supuneau corpul unor exerciții
[redacted] fizice.
Mi-a recomandat și un trata-
ment: Naprosyn (2/zi) și Codeine (3/zi).

Primit Social Security Number:
600-90-8396.
Îl voi purta toată viața în America.
Va fi oglinda mea (cu toate datele
biografice, și de muncă).

La Glendale Community College, unde
învață Violeta, mi se acceptă poziția

de tutor of mathematics (ajutor de profesor pentru elevi slabi): 5,20$ ora, între 0-19 ore/săptămînal, timp de 16 săptămîni (pînă la începerea noului an școlar). Deși suma este derizorie, reușita are implicație mai degrabă pentru moralul meu (destul de jos în ultima perioadă), și nedecepționarea celor din țară.

-11.04.90
Am completat și completez la formulare și applications că mi-a venit acru-n gît! N-am decît s-aștept.

Mă plimbam cu Nicoară pe o alee din incinta colegiului Glendale. Elevi stăteau pe iarnă, citeau, discutau.
- Cît e ceasul? mă-ntreabă sponsorul meu.
- Două și-un sfert, răspunde un băiat din grup pe românește!
Am rămas cu gurile căscate.
- Mai există [redacted] români aici? (elevi)
- Puțini. Eu [redacted] cunosc (încă) două fete.

Totuși în America e mai bine ca-n [redacted] Turcia, dar mai rău ca-n România.

Cînd sînt într-un loc, rîvnesc la altul!! (24)

Mă lupt cu limba, limbă păpăcită, [redacted] cu pronunție la întîmplare. [redacted] Nici dicționarele nu-mi mai sînt utile, fiindcă redau engleza britanică. Alte accente și expresii (slang) aici. Vorbesc americanii ca din fundul pămîntului! Ce accent, dumnezeule!
Mi-e necaz că nu e spaniola prima limbă a lumii, sau franceza. (Ca să nu mai vorbim de română, ce mi-ar fi plăcut!)
Visez [redacted] zi și noapte numai engleză. Trebuie să intru-n viața americană pentru a mă obișnui. Uneori sînt disperat... că-mi vine să mă dau la cîini... [redacted] Simt că-mi fuge pămîntul de sub picioare. Deși nu-s din ăla, delăsător, [redacted] lasă-mă să te las! Mă bat pentru existență. [redacted] N-am timp nici să răsuflu!
Alteori: mă cred în Înaltul Cerului!

Îmi scrie Sedat din Australia. Nici la ei nu e prea roz. [redacted] Sîntem curioși fiecare, cum s-au realizat ceilalți colegi din

camp.

Deși am masă, scaun, nu pot să scriu și citesc decît în pat sau jos pe covor. Așa m-am obișnuit!

Nu există om care să nu se contrazică. Știința, însăși, se contrazice; vezi celebrele paradoxuri.
Așa cu jurnalul meu: aprecieri și dezaprecieri simultane.

Poezia neputinței mă caracterizează.

Hemoragie nazală. [redacted] Consecință a surmenării?
Ce plăpîndă ființă e omul!

-12.04.90
Diploma, și anexa, traduse la Centrul de Refugiați, au fost legalizate (ștampilate, semnate) de David, directorul „Tolstoyului".

În Tempe, la Arizona State University, am fost mînat de la un birou la altul.
-Vai, ce birocrație! exclamam indignat [redacted] la fiecare birou. Mai ziceți de alte țări!
-Așa e într-o instituție mare.

Am expediat plicul pentru financial aid privind continuarea studiilor. Două luni aștept, ca pe jar, răspunsul.

Departamentul de Matematică îmi comunică, în două săptămîni, privind acceptarea mea la doctorat. Dar nu am nici o șansă, [redacted] două examene grele: de limbă și de [redacted] echivalare a studiilor (Graduate Records Examination) îmi înnorează orizontul... Colac peste pupăză, pentru graduate assistantship la universitate trebuie, pe lîngă TOEFL, să mai trec și TSE (Test of Spoken English)!
Am de tras pe brînci...

Am [redacted] trimis diploma, legalizată în engleză, însoțită de alte hîrtii plus un money order de 85 $ (pentru mine o avere!) la Educational Credential Evaluators (Milwaukee). În patru săptămîni [redacted] îmi vine răspunsul: fie M.S., fie B.S. (Am dreptul la contestație!)

-13.04.90
A doua ședință la [redacted] medic. Tot sciatica.

Dar mă simt mult mai bine. Durerea s-a mutat de la coloană în șoldul stîng. Dr. Casey mi-a smucit [redacted] o dată piciorul din coapse, apoi m-a pus ~~la curent electric~~ [redacted] (zece minute)

La un bar de noapte cu Nicoară: The Great Alaskan Bush Company. Numai intrarea: 7 dolari. Casierul ne ștampilează pe mînă: o stea cu cinci colțuri în interiorul unui cerc. Putem ieși [redacted] afară și reveni [redacted] fără să mai plătim: [redacted] sîntem identificați după acest semn.

— O să ai ce [redacted] scrie în jurnal, rîde Nicoară.

Și ne-amuzăm: „Compania lui Bush! Ha, ha!" George Bush! Ha, ha! Cum ajung unii președinți!!"

Mese [redacted] mici, rotunde. Banchete pe margini. În mijloc [redacted] o estradă rotundă, unde dansează fete [redacted] dezbrăcate.

Iar chicotim în colțul nostru:

— Tot n-am văzut negresă în pielea goală!

— Și nici orientală!

În jurul estradei băieți consumînd băuturi (nealcoolice). Plăcerea lor să se [redacted] așeze cu capul pe spate, ținînd în dinți [redacted] un dolar, iar dansatoarea — goală sau în [redacted] bichini — să le ia cu gura bancnota. Ori să se retragă într-o margine, iar fata să le danseze între picioare...

Și, totuși, nu am găsit nimic vulgar: mișcări [redacted] artistice. Ambianță plăcută. Muzica urlînd, de nu te înțelegeai om cu persoană. Un speaker [redacted] deturnînd melodiile [redacted], recitînd poezii porno, sau adresîndu-se pe steau cîte unei dansatoare:

I fuck you, ma'am!!

în exploziile excitate ale asistenței.

[redacted] Dar nimeni nu [redacted] putea să atingă vreo fată... căci unora li s-ar fi urcat sîngele la cap, [redacted] și-ar fi sărit pe vreuna!... La o mică încercare, a unui bărbat cu ochelari, a și intervenit o matahală de la Security.

Din decor făceau parte şi indieni beţi, mulatri cu boturile holbate...
-14.04.90
Vin căldurile! Nu se poate trăi (nici studia, vai) decît cu ventilatorul în priză. Ah, şi am ~~atitea de făcut!~~
~~Sînt sătul de America, precum cîinele de lanţ!~~

Nicoară mi-a dat [redacted] prima lecţie de conducere auto, pe străzi lăturalnice ale Phoenixului.
Îi era mai mult frică lui, îl curgeau apele, decît mie!
O jumătate de oră am mers, am întors; [redacted] trebuie să învăţ şi parcarea paralelă.

Mîine e Paştele: [redacted] catolic şi ortodox. Coincid.
L-am rugat pe Nicoară să mergem de Înviere la o biserică românească.

66 de scrisori trimise în 3 săptămîni de America. [redacted]
Dar voi rări corespondenţa, [redacted] dedicîndu-mi în exclusivitate timpul pregătirii examenelor care-mi stau în faţă.

Ziarele româneşti, [redacted] ajunse [redacted] pe adresa vreunui român din Phoenix, sînt împrumutate şi celorlalţi.
Destui inşi, în special mai vîrstnici, [redacted] nu cunosc engleza la un nivel satisfăcător. Cel mai uşor o deprind copiii. [redacted]
De la generaţia a doua, românii [redacted] nu-şi mai vorbesc limba strămoşilor!

Iar şi iar completez la formulare şi formulăraşe! Nici nu învăţ, nici nu mă plimb.
Birocraţia la americani este centralizată! Scriu la Princeton (NJ) ca să-mi rezolv problemele in Phoenix (AZ).
Iar pentru fiecare aplication, trebuie să consult cîte o broşură de 20-30 de pagini! Am strîns un teanc. Cînd le văd, mă ngrozesc.

Seara, la zece, Samy mă cheamă să fac baie în bazinul de lîngă blocul său. Prefer să mă omor cu engleza.

Los Angeles și-a luat un Chevrolet cu 750 $, plus permisul de conducere. [redacted] Dar n-a pus încă mașina în circulație.
Gică Moldoveanu a picat la practică.
Nony s-a angajat la o companie, cu 4,5 $ pe oră.
Cei mai tineri urmează școli de calculatoare (șase luni).

Învierea. La biserica ortodoxă românească „Sf. Ioan Botezătorul", din Phoenix, mai la marginea orașului. Predica se ține în românește. Preot: Aurel Teodorescu. Sala este plină, cca o sută de credincioși, cu scaune așezate, mese [redacted] întinse pe o parte, drapelul românesc [redacted] (fără stemă) în stînga, drapelul american în dreapta. [redacted] în față. Patru-cinci icoane
Cîteva persoane în ii naționale, printre care și Nicoară.
Domnul E. D., participant la „Mișcarea Goma", închis prin România vreo trei ani, poartă în diagonală o banderolă cu tricolorul.

Atîta românime aici! (28)
Cumpărăm lumînări: între 50-100¢.
Ne-ntîlnim [redacted] mulți români: Nelu, Los Angeles, Gică Moldoveanu, olteanul din Tr. Severin, familia R. Gică-mi mărturisește că [redacted] nevasta și copiii nu vor să vină.
– Și ce faci, te întorci?
– Nu, frate.
Nelu a [redacted] trecut „circulația", mai are CDL-ul ca să devină șofer pe truck.
Dăm ocol bisericii cu lumînări aprinse la miezul nopții.
Mă întrețin cu doi moși, născuți: unul în America, altul în Canada. Amîndoi cunosc româna la perfecție.
– Tata, zice unul, a luat bîta și ne-a spus [redacted]: în casa mea vorbiți numai românește. Cînd ieșiți de-aici, treaba voastră!
Samy întărește că-și va învăța feciorul, venit pe lume acum două săptămîni, și limba natală.
Există și un Club Românesc, sub îndrumarea Evei Bogdan, apoi

o formație de dansuri populare [redacted] românești pregătită de Viorica Ardeleanu (i-am văzut pe protagoniști [redacted] fotografiați în costume naționale).

În fiecare duminică se țin slujbe la biserica română ortodoxă.

-15.04.90

Paștele sărbătorit la Samy acasă, în mijlocul familiei Nicoară. Mai tîrziu au venit Gelu cu soția și fetița.

Ioan Nicoară recita poezii hazlii din Topîrceanu („Balada telecistului", „Cîinele ovreiului", „În jurul unui divorț"), Aurelia din Goga („Străinul"), Mariana din Coșbuc („Moartea lui Fulger"). Apoi muzică folk (Ștefan Hrușcă).

Icre preparate. Salată de vinete. Sarmale. [redacted] Pîine de casă (nu se compară cu cea din magazine!). [redacted] Plăcinte. Tort.

Făcut baie în bazinul mare. Apoi în cel mic, unde apa țîșnea [redacted] caldă pe lateral [redacted] (jacuzzi).

Bolînd am fost de-am venit aici. Eram acum profesor în Franța, poate și familia venită.

-16.04.90

Învăț engleza contra-cronometru.

Îmi pun limba-n ghips, pînă să pronunț un cuvînt. Prea aproximativă limbă! Ar trebui să iau un cartof copt în gură ca să vorbesc americănește! Ca din butoi...

Dintre limbile minorităților, spaniola-i zgîndăre pe americani. De alte neamuri nu le e frică, pentru că știu că se pierd în massa anglofonă. În vreme ce procentajul hispanicilor, pe [redacted] toată SUA, se ridică la 10%, [redacted] datorită emigrației clandestine din Mexic și America Centrală.

În [redacted] Statele Unite nu sînt doctori, ci ticăloși. Caută doar să se-nfoaie de bani după tine. Europenii sînt mai bine pregătiți profesional, americanii sînt mai dotați însă tehnic. Doar aparatura ce e de ei! Și reclama!!

Orice început e greu. Dar al meu nu se mai termină. Cel puțin 2-3 ani voi mai rămîne în provizorat. Azi m-am înscris la TOEFL pentru 1 iunie, deși nu-s pregătit! M-a costat 39 $, plus 1 $ [redacted] la [redacted] Merabank

pentru money order.

M-am [redacted] ambiționat și-am dat o fugă pînă la prof. Papadopol. Orientat cu harta, am luat-o pe Central pînă la Camelback, apoi cu 50 spre vest pînă la Grand Canyon College.

Primit rece, suspicios.

– Cum de-ai mai emigrat după Revoluție?

Mi [redacted] s-a dat de-nțeles că românii nu se-ajută între ei ca evreii. Fiecare se descurcă pe cont propriu. Doar vorbe-vorbe primești din partea lor. [Avea perfectă dreptate, am simțit pe [redacted] propria piele cît am stat în lagăr.]

– Există, desigur, un loc în America și pentru tine, dar nu-l știi nici tu, și nici lucrătorii de-acolo nu te știu pe tine – mă încurajează.

Încă.

Sfaturi:

- universitățile americane sînt marxiste, stîngiste, să nu mă bag deci în politică;
- să expediez cereri de angajare prin toată America (nu doar Arizona): nu se știe de unde sare iepurele!

- Dan Voiculescu, Ciprian Foiaș, Dan Burghelea, Nicolae Dinculeanu [redacted] au fost acceptați [redacted] fără probleme, fiind cunoscuți;
- americanii-americani dețin posturile și banii, cu ei trebuie să tratez; [redacted] să nu mă bazez pe românii-americani;
- să consult lista cu posturi [redacted] din Notices of the AMS (pe ian., febr. '90) și Board of jobs de la Mathematics Department (ASU);
- pentru studii de doctorat plătește guvernul. [înseamnă că [redacted] Dr. Bremner n-a fost „drăguț" cu mine pretinzîndu-mi 12 500 $ pe an (!) „Glumiți, domnule, aș fi vrut să-i spun, eu n-am parale nici să [redacted] beau un suc..."].

Cer să asist la un curs de matematică la college, ca să [redacted] compar cu lecțiile din România ori Maroc, dar sînt refuzat.

– Profesorii se feresc, sînt și foarte sensibili, cred că-i inspectezi... îmi răspunde Dr. Papadopol. Iar, nivelul învățămîntului american e scăzut, o re-

cunosc și ei.

Dezvoltarea [redacted] tehnicii i-a învățat pe americani comozi. Mă uit la ei, au inventat pînă și containere poștale pe marginea străzilor, în care introduc scrisorile, fără să mai coboare de la volanul automobilului! De ce să se mai ostenească?!
Omul s-a contopit cu mașina.

[redacted]

În magazine, produsele au prețurile codificate: liniuțe albe și negre, mai groase ori mai subțiri — citite de un calculator în formă de pistol (<u>scanner</u>) pe care casierul îl trece rapid prin fața semnului. Calculele se [redacted] execută automat.
Indiferent de temperatura de-afară, în magazine [redacted] gradele sînt constante, climatizarea funcționează permanent. Aerul este [redacted] înmiresmat. Cumpărătorul nu este supravegheat, se plimbă lejer cu căruciorul pe aleile numerotate, neștiind ce s-aleagă mai întîi. [Nicoară - mi spunea că ar exista camere de luat vederi cu circuit închis.]

[redacted] Mămicile-și pun copiii pe grătarul de sus al căruciorului.
Plata se efectuează [redacted], de obicei, în cecuri bancare. Rar cu bani lichizi.
Apoi, cumpărătorul iese cu căruciorul pînă-n parcare, își deșartă conținutul în portbagajul mașinii, și pleacă.

Îmi fac program: în fiecare seară o jumătate de oră în fața televizorului, pentru [redacted] deprinderea [redacted] urechii mele (blegi!) cu limba asta încîlcită.
Nu mai răspund la nici o scrisoare (decît acasă, pentru a nu-i îngrijora). Totul [redacted] concentrat pentru examene (engleză, diferență de studii, [redacted] găsirea unui servici convenabil).

În căldurile astea am... răcit! Dracu știe cum! Că mi-e și necaz. Timp îmi trebuie, să pierd pe la doctori!
Aveam de trei ani dureri în spate (reumatismul nu-mi dă pace?), dar mi-a cășunat tocmai aici.

Prietenii şi rudele or zice din ţară: „Florin e fericit, a ajuns în America, nici nu ne mai scrie... s-a îmbogăţit..." Şi eu nu ştiu cum să [redacted] supravieţuiesc de la o zi la alta. Îmi fac probleme: cum mă voi descurca...
„Nu mi-a trimis video", s-o fi supărând Bebe, dar eu n-am parale să-mi cumpăr nici pentru mine!

-17.04.90
În toate formularele se specifică inexistenta [redacted] discriminării: [redacted] de (sex,) rasă, origine etnică, [redacted] vîrstă, credinţă, culoare, handicap fizic sau veteran de război. Şi-atunci, de ce mai fiinţează rubrici în toate formularele prin care să [redacted] furnizezi informaţii despre [redacted] aceste caracteristici? (!)

Los Angeles şi Gică Moldoveanu: să se angajeze ca mecanici la un atelier de reparaţii auto. Nicoară tergiuman:
- Gică trebuie să aveţi [redacted] scule. [redacted] Aici nici un lucrător nu împrumută o bormaşină sau o şurubelniţă de la altul.

- Uite, arată patronul, eu am o ladă mai înaltă ca mine, plină cu [redacted] ustensile. 5000 $ m-a costat.
- Spune-i, domne, că eu vin din lagăr — se revoltă Los Angeles. De unde dracu să am? Să le fi adus în circă!? [redacted]
- Zice că nu-l interesează, traduce Nicoară.
- Ptiu! scuipă Los Angeles, şi-i înjură pe toţi americanii de mamă...

Tinerii americani se interesează de: drog, sex, bani. [redacted] Şcoala este pentru ei neimportantă. Profesorii sînt luaţi în bîză.
95% din elevii de liceu au cunoscut [redacted] drogurile, iar [redacted] o parte nu se mai pot lăsa. Am întîlnit drogaţi pe stradă, arătau ca oamenii beţi, dar nevioleţi.
În familie, conduce femeia! Junii americani stau împreună, fără [redacted] acte. Cînd nu se mai înţeleg, se despart. De obicei, [redacted] nevasta îi dă cu piciorul-n fund bărbatului! Legile americane interzic părinţilor să-şi bată copiii, iar soţului

să-și pălmuiască măcar soția.
[redacted] Indivizi importanți sînt considerați cei care au bani, ori <u>știu</u> <u>să</u> <u>facă</u> banii.
Cultura este nulă. Mai persistă în mediul universitar.
Societățile anglo-saxone sînt cele mai materialiste din lume. Totul se bazează pe profit. Afaceriștii americani scot dolari din piatră seacă. Investițiii de 5-10 ori mai ridicate decît capitalul de care dispun. Credite. Camătă.
Ca să reușești, trebuie să minți, să-l îmbrobodești pe client. [redacted] Ai nevoie, însă, de fler.
Nu [redacted] căuta să ții cont de ceea ce ai lucrat în țara ta natală. Dacă altă muncă îți aduce avantaje sporite, aruncă-te acolo.
Există, desigur, și mulți falimentari. Uzinele, în asemenea situații, concediază muncitori, cu zecile de mii, fără îndurare. În [redacted] Franța guvernul nu ar [redacted] admite așa, de pildă cu firma „Peugeot".
„Dacă vrei să deschizi o afacere, trebuie să studiezi bine terenul."

Interesant cum funcționează această societate: complet arbitrară, dar perfect autoreglabilă.

Îmi telefonează D-na R., emigrată de opt luni [redacted] pentru a-și acompania soțul. [redacted] Este mai descurajată decît mine... Mereu [redacted] gîndește să se întoarcă în țară, dar [redacted] bărbatu-său nu vrea s-audă.
Din Săcele, [redacted] profesoară de franceză și directoare, se vede [redacted] în America handicapată de limbă.
De cîteva luni [redacted] s-a „angajat" ca [redacted] „ajută" ~~toare~~ [redacted]
(<u>Helper</u>) la învățătoarea fiicei sale ca să mai învețe engleza. Neplătită însă!
Acum ne zbatem amîndoi cu echivalări de diplome, certificate de predare, posturi... furnizîndu-ne informații (adrese, telefoane, demersuri) în mod reciproc.

După-amiază ratată. Guy și încă un francez, pensionar, ne-au luat

cu mașina pentru a [redacted] vizita orașul. D-na Valeria, o româncă [redacted] peste 50 de ani, venită cu maica-sa peste 70 de ani, după un an și unsprezece luni de așteptare în Grecia, ocupase locul din față. Eu: în spate. Tot timpul nu i-a tăcut gura acestei Valeria, cata-cata, intrînd în subiecte banale, [redacted] chiar și penibile (vroia să se mărite, și nu știa cum să... procedeze!)... încît eu [redacted] rămăsesem cu rol de figurant. Ne-au plimbat prin cartierul bogaților, Scottsdale, cu vile cărămizii și piscini, palmieri înalți de [redacted] zece-cinsprezece metri... ca-n povești. Apoi la un superhotel, Hyatt, unde o cameră pentru o singură noapte costa 300 $! „Oare cine-și permite atîta risipă?" [redacted] mă-ntrebam ca un naiv.
Guy ne-a servit cu limonade, beri, uscățele...

[redacted] Vroia să ne-arate [redacted] și partea opusă a civilizației, reversul medaliei. Sudul orașului. Cu drogați. Debili. Oameni care n-au un acoperiș, dormind pe străzi...
Dar mi-a fost rău în mașină, am vomitat într-o pungă de plastic. Guy oprise într-un parking. De-acolo, am renunțat la călătorie, și m-am întors cu autobuzul.

- 18.04.90.
N-am mai citit un ziar românesc, nu am timp. Deși primesc gratuit „Lumea Liberă" din Rego Park. Nici încredere nu [redacted] am în nimeni. Am depistat similarități între sisteme sociale opuse [redacted]: propaganda (ca să nu zic minciuna), restricționarea funcționează sub diferite aspecte atît în totalitarism cît și în societățile așa-zis „libere".
Posturile de radio străine (în limba română) nu le mai pot asculta [redacted] (am [redacted] și ore nepotrivite). Dar e bine! Prea m-au

înveninat și [redacted] indus pe o cale greșită. [redacted] Foarte exactă afirmația: „Nu știu cît de liberă este «Europa Liberă»"!!

Am [redacted] completat la cereri de slujbe, de susținut examene, de echivalat diplome și obținut certificate [redacted] în tot felul, că nu mai știu ce și cum! Mă-ncurc în ele ca-n ițe.

Cărți, foi, caiete, plicuri, genți înșirate pe covor prin toată casa. Impresie de dezordine, deși fiecare [redacted] grup își are locul său.
Mă vizitează Nicoară, D-na R., Aurelia. Mă scuz, dar nu [redacted] clintesc un lucru de pe jos. Rușine, nerușine — eu am examene de dat!

- 19.04.90
Păi ce să faci, domne, cu americanca? Îți stă în casă, la televizor, și mîngîie mița. Iar cînd vine bărbatul de la servici, îl-ntreabă:
— La ce restaurant mergem să mîncăm?
Nu știe să fiarbă un ou!
Nici să spele rufe sau vase, totul e automatizat.

„La violence et David", plachetă de versuri, primită cu dedicație de la autor, Raymond Bettonville: « A Toi, Florentin, / Pour tout l'imaginaire / que tu ne connais pas, / et pour le bonheur des mots ». Poeme închinate fiului său cu atîta candoare și sensibilitate ca o mămică.

[redacted] „International Poetry", revistă poliglotă de versuri, înregistrată de Library of Congress, 1989. Apar și eu, deloc singur printre cei nouăzeci și patru de autori, ci împreună cu altă româncă: Olga Gălățanu.

Din nou primesc și trimit scrisori, de nu le mai fac față! Nu mă-nvăț deloc minte să mă axez pe treburile [redacted] cele mai importante.

- 20.04.90
Magazinele și băncile deschid tîrziu, pe la 9-10. Și nici seara nu înaintează mult în noapte.

M-am dus cu Moașa la Smitty's să cumpărăm gris. Caut eu în dicționar... [redacted]
„Cum naiba s-o zice la gris?" Găsesc cuvîntul semolina. Întreb pe unul, întreb pe altul... Se uită [redacted] nedumeriți la mine...
- N-am auzit de așa ceva.
„Măi, dă-l dracu", mă enervez.
- Uite, dicționarul, [redacted] scrie aici!
Nimic.
Continui:
- E ca făina.
- Aaa, da?
Și ne-au trimis pe Aleea 8, unde se găsea... mălai.

Bătrîna, de trei ani în America, dar nu s-a lipit o boabă de engleză de ea. Nici «mulțumesc» nu știe [redacted] cum să pronunțe. Toată ziua se lamentează că nu-i place aici, c-ar vrea înapoi în România, în Munții ei Apuseni, unde avusese gospodărie necolectivizată. Mi-a-mpuiat și mie capul! Simte nostalgia pădurilor, răcoarea umbrii.
Ca rezidentă în SUA, primește 29$ pe lună! Însă, peste 4-5 luni, așteaptă să-i dea guvernul pensie, în jur de 300$ lunar. [redacted] Vrea să pună deoparte bani pentru biletul de avion ~~până la București, apoi să se re~~tragă la o nepoată în Ardeal.

Așadar, Moașa, neștiind carte, a recunoscut grișul!
- Are desenat un [redacted] moș pe cutie, mi-a atras atenția.
[redacted] ~~fiindcă mai cumpărase.~~ cunoștea,
Dar ce scria pe etichetă: Kream of wheat, [redacted] sintagmă metaforică după simțul meu: cremă (frișcă) de grîu!
E mai ușor să gîndești complicat decît simplu, nu-i așa?

Unsprezece misive poștale mi-au răpit două zile. Dintre care, pentru prima [redacted] oară am expediat un plic în... Coreea, pentru Congresul (XII) Mondial al Poeților.

Mă căzneam eu la Walgreens să-i (spun) casierei [redacted] cîte copii-xerox făcusem, eventual să le numere, și deodată:
- Sînteți român?

- Român. Dar de unde ați aflat?
- Am [redacted] văzut pe manuscrise.
- Fugi doamnă de-aici! Te pomenești c-ai ști și românește?
- Știu ... o țîră, îmi răspunde chiar pe limba noastră. Părinții mei sînt din Sibiu, dar eu născută în America.

Un domn, aflat la coadă, ne privea curios.
- Cum vă cheamă?
- Ann, mi-arată pe ecuson.
- Dar numele, numele de familie?
- Roman.
- Ooo, doamnă! Ce românesc! Deși rostise cumva americănește: Răumean.

În Tempe, la Graduate College, să-mi examinez dosarul. Mi se pretinde originalul diplomei. Dar, conving funcționara [redacted] că nu puteam risca așa ceva. Abia am primit și copia (legalizată) — printr-un student sîrb, [redacted] în mod clandestin.
Dr. Bremner propune [redacted] comitetului să fiu scutit de plătirea taxei de înregistrare (25 $), și se pronunță în vederea acceptării mele ca doctorant. Problema rămîne acordarea (sau nu) a bursei. (37)

Prof. Hendrickson, de la French Department, foarte amabil. Discutăm puțină literatură. Dînsul e specializat [redacted] în [redacted] operele medievaliștilor (adorîndu-l pe Rabelais), eu îi dau cu modernismul. Depun un „memorandum", dacă vreodată au nevoie de mine, să mă cheme... Iluzii!

La Noble Library nimeresc și peste o revistă românească: „Bulletin mathématique" [redacted] (SSM, București). Ce mică e lumea, Dumnezeule! Consult mai multe periodice [redacted]. Mă afund în sală [redacted] cîteva ceasuri.

Răsfoiesc ziarul studențesc local „ASU Insight", în căutarea unui loc de muncă. [redacted] Constant că [redacted] se desfășoară o activitate culturală în universitate: filme, teatre, concerte de muzică, dansuri, expoziții, conferințe. N-o să mă plictisesc.
Cu ajutorul Domnului, dacă în Turcia am trăit în camp, [redacted] îmi doresc ca în America să trăiesc în campus.

Atît de bucuros săltam pe drumul de-ntoarcere. Îmi confirmase și Dr. Papadopol, fost profesor la Institutul de Construcții din [redacted] București: „matematicienii români sînt apreciați în Statele Unite, în general europenii sînt bine văzuți".
La Arizona State University, unde-mi încerc eu șansele, ca țiganul marea cu degetul, a funcționat pînă acum 2-3 ani și răposatul profesor român Constantin Apostol. Probabil ca umbra lui să se extindă și asupra mea...

Nu dau îndărăt de la primul obstacol. O să mă zbat.
Și nu voi juca pe o singură carte.
O să fac demersuri peste tot: ei le știu pe-ale lor, [redacted] eu le știu pe-ale mele!
Mă rog de tanda și manda, pînă reușesc. Caut să le intru-n grație.
N-o să mă chinui decît atît timp cît trăiesc!!

-21.04.90
Formule de politețe, rostite [redacted] automat, de casieră (cînd pleci), de șoferul de autobuz (cînd cobori), de chelnerul de la restaurant [redacted]

[redacted] de, de, de... :
Have a nice day!
Thank you, come again!...
Scrise pînă și pe bill-uri (notele de plată) etc.
O curtoazie artificială. De suprafață.

Atît de amabili sînt trecătorii pe stradă, [redacted] deși rari. De cîte ori m-am apropiat de cineva să întreb în ce direcție ar trebui să merg, ce [redacted] bus să iau, se oprea în loc, explica, zîmbea afabil, îmi făcea scheme dacă era [redacted] nevoie, niciodată nu se scuza că s-ar grăbi.

Mi-a ruginit spatele, se-ndoaie greu.

Dureri de cap. Sînge curs din nas. Ameteli. [redacted] Paloare. Se-nvîrte casa cu mine. Am [redacted] anemie.
M-am forțat toată ziua să aranjez niște manuscrise, pînă peste puteri...

[redacted]

Tot nu-mi vine să cred c-am ajuns în America! Și noaptea, în somn, mă pomenesc [redacted] gîndindu-mă „oare

cum naiba arată America aia?"

[redacted] Din nou sînt luat drept spaniol de lumea de pe stradă. Fizionomia mă trădează. Ca și-n Maroc.

Libertatea de expresie permite în SUA manifestări [redacted] de orice fel, chiar fasciste (de exemplu, astăzi, [redacted] ziua de naștere a lui Hitler e omagiată în Florida de un grup de tineri care poartă svastica, fără ca poliția să intervină). Constituția americană prevede aceste drepturi.
Și-atunci, un paradox social: se cu- [redacted] vine ca o democrație să tolereze [redacted] idei antidemocratice? (Fiindcă, dacă le interzice, își denigrează [redacted] sensul democratic, adică nu [redacted] respectă independența de gîndire. Iar, dacă nu le interzice, aceste idei antidemocratice se pot dezvolta și răsturna democrația.)

-22.04.90
Citit. Scris. Mîncat. Dormit.
Citit. Scris. Mîncat. Televizor. Dormit.
Duminică pustie.

-23.04.90
Stare permanentă de somnolență. Nu m-am [redacted] obișnuit. Sînt rău de căldură.

Îmi comunică F. Bellot, dragul de spaniol, că închide portofoliul [redacted] privind „Afacerea Smarandache": 04 iulie 1986 – 09 aprilie 1990. [redacted] L-a anunțat și pe O. Tandberg.
N-am știut niciodată că se deschisese un dosar întreg în sprijinul meu, relatînd: greva foamei, interdicția de călătorie în Occident, șomajul, lagărul, emigrarea...
Formidabil! Am devenit subiect de roman!

Ce-am realizat într-o lună de cînd sînt în America? M-am adaptat? (Nu!)
Am încercat. Și sînt în așteptare...

Munții din Phoenix sînt copți de soare, plini de șerpi și scorpioni.
Ce poți face într-un oraș aflat în mijlocul

deșertului?

Los Angeles, circulînd cu mașina [redacted] fără asigurare, a fost amendat de poliție. El n-are, săracul, după ce bea apă, și-a mai dat de pocinog!

Am mers pe jos la cursul de engleză, 40-45 de minute, ținîndu-o pe străzi numai în unghiuri drepte, cu harta-n mînă:
am ieșit pe 7th street, am luat-o spre nord pînă la Hatcher, apoi spre vest pînă în 15th avenue, [redacted] și din nou spre nord pînă-n [redacted] Mountain View Road, unde se află o [redacted] Școală Elementară.
E-atît de simplu [redacted] de descurcat într-un astfel de oraș, trasat matematic pe hartă!
Din profesor, iată-mă ajuns elev. Și încă din ăla, [redacted] de nivel elementar! Mă pune profa [redacted] să citesc niște cuvinte de pe tablă, din domeniul meu:

triangle
rectangle
equilateral
perpendicular
parallel ...

- Doamnă, zic, [redacted] le înțeleg, dar pronunția este aproximativă, nu există nici o regulă, ci după cum mă duce urechea.
- Engleza nu e logică, se scuză tipa, pentru că a împrumutat cuvinte din franceză, germană, suedeză, norvegiană...

-24.04.90
Nu-mi pot crede ochilor: umezeală afară. Plouă-n deșert și bate vîntul!

Din nou la ASU. Dr. Armbruster, vorbind engleza cu un puternic accent german, îmi spune că postul de research assistant este în Ecuații diferențiale neliniare și Sisteme dinamice cu dimensiuni infinite. Deci n-am noroc! Salariul: 1500$ pe lună. Atribuții: îndrumarea studenților în cercetarea matematică. Mă trimite la Dr. Kierstead, ocupat într-un domeniu mai apropiat de al meu: Matematică discretă, căruia îi las adresa și telefonul.
În Academic Service Building iau informații privind o altă slujbă disponibilă: [redacted] administrative assistant I pentru matematică: păstrarea contactu-

lui între [redacted] studenți și diferite instituții de profil. Dar aici mă omoară engleza! (contactul cu publicul)...
M-am întors plouat [la propriu și la figurat!], și cu 1,5 $ în minus (cheltuiți pe [redacted] transport).

-25.04.90
La Job Service, în căutare de lucru. Completez eu formularul, cu trei obțiuni: spălător de vase, grădinar, curățător (om de serviciu). Dar [redacted] funcționara, după ce [redacted] formează codul fiecărui loc de muncă indicat, primind pe display caracteristicile postului, îmi dă de înțeles că nu mă pot deplasa pînă acolo, fiind prea departe și trebuind să circul la ore înaintate-n noapte sau dimineața prea devreme (cînd autobuzele nu au program).

Los Angeles e furios:
America-i o minciună! Uită-te la Phoenix, ~~un~~ oraș artificial! Oameni care-ți vorbesc și zîmbesc artificial (papagalicește), mîncare artificială (prea multe chimicale), case [redacted] artificiale ca de bîlci (din carton și placaj, pereții goi pe [redacted] dinăuntru). Cenzură există și la ei, degeaba se cacă pe dînșii. E.D., fost în mișcarea „Goma", și închis trei ani de Securitatea din Pitești, a fost ținut cu cătușe americane noi-nouțe la mîini, scria pe ele «Made in USA». Gardianul [redacted] îi rîdea în nas:
- Vezi, mă, [redacted] degeaba vă însperați în americani, că ei sînt de partea noastră, colaborează cu noi. Cătușele ni le-au dat ca să vă-nchidem pe voi, mă!
După lungi suferințe, reușind să emigreze în Phoenix, a scris un articol despre pățania de mai sus, și l-a înaintat la „Arizona Republic" spre publicare. Dar a fost [redacted] respins!
Ce să mai zicem de rasismul contra mexicanilor, priviți și tratați ca țiganii de către anglofoni, iar limba spaniolă [redacted] considerată limbă romică, deși atît de melodioasă și frumoasă în comparație cu aiuristica engleză.
Sau, acum, politica obstrucționistă a-

supra vizelor [redacted] turistice
de intrare în Statele Unite.
(E spurcat la vorbă Nea Vasile
ăsta!)
Mă duc să mor în țara mea, bă,
aici nici groapă nu poți să-ți faci,
te ard nemernicii, se-nfierbântă [redacted] iar
[redacted] omul. Nici cimitir nu există, la
crematoriu... Praful și pulberea!

La „Tolstoy" întâlnesc un bulgar din
Ruse, «vecin» de-al nostru, Dmitri.
A fugit acum cinci ani [redacted] prin
România! Invers decât mine. La Constanța s-a ascuns [redacted] într-un tir turcesc, [redacted] îmbarcat pe un șlep.
Nu l-a depistat miliția portului.
A stat în lagăr la Istanbul (Acibadem, [redacted] ah!), iar după câteva
luni a [redacted] trecut clandestin
(tot pe un vas!) până-n Germania.
[redacted] Râde [redacted] către
mine, și-mi face [redacted] cu ochiul [redacted]...
„bagabont" pronunță [redacted] pe românește.
Patru ani a așteptat până să emigreze în America. Nu-i suferă deloc pe nemți:
-Atât de șoviniști sînt, afirmă,

încît dacă n-ai părul galben nu
[redacted] te angajează nimeni să
lucrezi! [redacted] (Turcia este [redacted]
de-o mie de ori mai bună, și populația [redacted] afectivă, [redacted] primitoare.)
Și-apoi, refugiații n-au [redacted] permis
de muncă în RFG.
Dmitri speră ca, din 1985 despărțit,
abia anul acesta să-și revadă
soția și copilul, rămași în Bulgaria.

Stelică din St. Louis s-a mutat în
Los Angeles. Tibi și Cristi, din Phoenix,
prietenii lui, vor să-i calce pe urme.
Nea Vasile gîndește să plece-n Nevada, la mină.
Eu tatonez terenul în California
la vreun liceu francez.
Am un viitor așa de incert, că nu
știu ce-mi va aduce ziua de mâine!

Discuție în contradictoriu cu Profesoara de
Engleză:
-Sînt stupefiat să constat [redacted] în America similarități cu România comunistă!
Propagandă... [tocmai ne citise tipa despre participarea lui Bush și chiar a nepotului său, vezi Doamne!, la intra-

jutorarea [redacted] sinistraților de pe urma cutremurului din San Francisco (oct. '89)] Așa ceva, de ochii lumii, făcea și Ceaușescu! am exclamat indignat.
Discriminare, continuii. N-am văzut nici o școală în spaniolă, deși o treime din populația Arizonei este hispanică!
Profesoara a [redacted] pălit nițel, nu se-aștepta la înfruntare din partea-mi, dar [redacted] explodarem mînios. Mi-a răspuns încurcată, fîstîcită...
– [redacted] Ce s-ar întîmpla dacă fiecare comunitate și-ar înființa școala ei? m-a atacat. Am ajunge la babilonie! Mexicanii, vietnamezii, chinezii, rușii... Aici trebuie toată lumea să învețe engleza.
Am criticat mai departe. Ea s-a scuzat:
– America nu este perfectă.

– 26.04.90
Lotzi [redacted] din Ardeal, taică-său moldovean, maică-sa unguroaică, [redacted] apelase foarte sigur pe el la comunitatea maghiară din Phoenix. „Românii nu te-ajută, bă" zicea disprețuitor. Și, numai bine că [redacted] i-au dat-o-n barbă și unguroii! S-au scuzat că ei sînt emigrați din '50, și s-au descurcat fiecare [redacted] pe contul său. Cu alte cuvinte: hai, ia-ți tălpășița!

[redacted]

B. a fost luat în brațe de biserica sa baptistă. I-au dat mașină, plus 200 $ făcuți chetă de [redacted] către credincioși.

Gică Moldoveanu încearcă să [redacted] se califice la un curs de 4-6 luni ca operator de sistem la calculatoare – deși nu știe o iota englezește!

Începînd de astăzi am intrat pe wallfare. Șomer nenorocit! Am scăzut în clasa cea mai de jos a societății americane.
Lunar primesc 173 $, bani cheș, în afara bonurilor de alimente: 99 $. Cum chiria pe mai a fost plătită de „Tolstoy", o lună de zile voi fi lejer – și cu bani de buzunar.
Nicoară fiind plecat [redacted] să-i transporte pe alți refugiați la Department of Economic Security, am în-

trat singur la interviu. Juanita, o mulatră, m-a luat la descusut:

-Ai casă? Ai masă? Ai mașină? Ai bani în bancă?...

Zic:

-Duduie, d-ta glumești? Eu n-am decît două sacoșe: una cu cărți, și alta cu haine! Asta e toată bogăția mea. Un hoț dacă vrea să mă fure, rămîne sărac!

Rîdea Juanita c-o gurăță...

-Soția unde [redacted] locuiește?

-În România.

-Și nu-i trimiteți scrisori?

-Ba daaa, exclam. [redacted] Dragoste la distanță... prin poștă!

De data [redacted] aceasta a izbucnit în hohote, de se uitau funcționarii din jur la noi, credeau că cine [redacted] știe ce-i făcusem, o gîdilasem, ori îi spusesem vreun banc!

M-a sunat Prof. Corduneanu din Texas, dar nu eram acasă.

-27.04.90

Se observă o îmbunătățire a nivelului meu [redacted] la engleză. Înțeleg mai mult [redacted] la radio și televizor, în conversațiile de pe stradă.

D-na X, infirmieră, de cinci ani în America:

- Sînt dezamăgită de America. Uite la ele cum se poartă, domnule [redacted]! Umblă fără chiloți și [redacted] (fără) sutien, ca să fie mai sexi! Deformate. S-au operat de ovare ca să [redacted] se destrăbăleze cum vor... și acum îi trag tare! O vedeți pe-asta, calul ăsta de muiere, face trotoarul. Cum se-mbracă, Dumnezeule! Parcă-ar fi marțiene. Hă, hă... Sau aia, ce maieu [redacted] pe ea! Nu că n-ar avea cu ce. [redacted]

Generația tînără de americani e stricată rău. Am mai întîlnit nebuni și-n alte țări, dar America bate orice record. De-aia găsești atîți anormali și disables, că s-au născut din bețivi și drogați. Nu știți cum au ajuns? Își schimbă nevestele între ei, se combină ca dracu!

Am așteptat opt ani în București pentru a obține pașaportul, ultimii doi fără servici, cu Securitatea pe cap. Mi-au vîrît la taxe pe gît de nu [redacted] le-am ținut socoteala. Ca să cad în putregaiul ăsta!

În timp ce pe D-na X, ca femeie, o intriga vestimentația consoartelor ei mai tinere, mie îmi făcea plăcere și constituia un inedit.

Telefon de la Prof. Ion Paraschivoiu din Montréal.
Pentru a include articolul meu „A general theorem for the characterization of n prime numbers simultaneously" în lucrările Congresului ARA din iunie, trebuie să-l redactilografiez într-un alt format și să-l retrimit pînă la 1 mai. Altă bătaie de cap!

Aproape o oră am vorbit la telefon cu profesorul Corduneanu. Posedînd un abonament special, l-a costat doar 7 $. Avea un pronunțat accent moldovenesc.
Cîteva concluzii:

- profesorul Zadman, de la Université de Montréal, nu [redacted] are cunoștințe privind vreun [redacted] loc de profesor în Québec
- să consult Graduate Catalog, de la ASU, în legătură cu înscrierea mea la doctorat
- îmi va prezenta articolul „A general theorem..." la Congresul ARA din iunie, se va ocupa și de redactarea lui
- Ph.D. va dura 2-3 ani (Doamne, Dumnezeule, ies la pensie de pe băncile școlii!) [redacted] : examene, teză ... 36 de credite va trebui să îndeplinesc
- să mă pun cu burta pe engleză, noapte și zi, casete, cărți, dicționare ...

Am mai aflat că poetul Mihai Ursachi se-ntoarce în țară. I-a promis Iliescu un post de director la un teatru. Ursachi nu știa nici el engleză [redacted] la venirea în Statele Unite, dar a deprins-o repede. A început un doctorat în filologie (germanistică ?), dar s-a delăsat.

Academia Româno-Americană subzistă din cotizațiile membrilor. Numai Corduneanu a plătit pînă acum

7000 $! Dar s-a [redacted] împăcat prin [redacted] (scoaterea) Libertas Mathematicii, dorința lui, copilul lui.

Mi-a ținut o lecție de morală ("Ce naiba, domnule, ai stat un an jumate în Turcia, știai [redacted] co să vii în America, și n-ai învățat engleză?!"). Mi-a dat un contra-exemplu pe Florin Diacu, care, cît a [redacted] așteptat în Germania, și-a dat și doctoratul, iar în prezent [redacted] se află în Canada cu o bursă post-doctorală pe doi ani! Pe cînd eu "n-am realizat nimic în [redacted] lagăr".

Mi-a expediat ieri toate manuscrisele, primise unele și din partea Ellei Ponamarenko ("Mathematical Reviews"). Așadar, puțin cîte puțin, îmi recuperez lucrările.

O pagină de matematică dactilografiată costă 4-5 $. Scump. Secretarele de pe la școli și universități se [redacted] ocupă, în timpul liber. Plătite, desigur.

Canada are mai mare grijă de emigranții ei, decît SUA.

Dacă pe vremea lui Ceaușescu România era fabrică de copii, remarcă tele-speaker-ul american, acum femeile române se-ngrămădesc la coadă la avorturi.

-28.04.90

E o căldură de nu pot de nici un fel. Dormitez în pat. Merge aerul condiționat, dar degeaba.

Profesoara de engleză mă duce cu mașina [redacted] prin oraș. Deși la pensie, desfășoară activitate didactică voluntară cu refugiații. (Nici n-am întrebat-o cum o cheamă! Ea mă strigă pe mine Florăncun.) În schimb, nefiind plătită, guvernul îi micșorează din impozit.

Mi-a împrumutat o carte de gramatică "English the easy way". Mergem [redacted] la Price Club, un magazin engrosist. Contra unui abonament de 25 $ anual, cumperi mărfuri cu reducere. Am luat, [redacted] cu cardul ei, un dicționar gros ca un catastiv, să mă țină o viață! De la 18,95 $, prețul inițial [redacted] a scăzut [redacted] la 9,99 $ pentru acest Webster cu peste 170 000 de cuvinte și expresii.

Nici pînă-oi muri n-o să le știu pe toate!

-29.04.90

Zilnic hemoragie nazală. Deși mă-ngraș, sînt slăbit, fără vlagă.

Ziare din România circulă printre exilați: „Timișoara", „Adevărul", „România liberă" (E.D. s-a abonat din ianuarie, cînd s-a dus [redacted] la [redacted] București cu un transport de medicamente, cca 300 Kg), „Tineretul liber"... Care cum vine din țară este iscodit de publicații românești.

[redacted]

Cu ajutorul primit de la guvernul american nici nu murim dar nici nu trăim!
Doar ne chinuim!

Engleza nu-mi place. O învăț de nevoie. Oare cînd oi ajunge eu să-nțeleg totul de la radio sau televizor??

-30.04.90

Mare e ziua cînd n-ai ce face, cît anul!
Dar eu, totuși, am ce face. Numai că sînt [redacted] epuizat. M-am plictisit să stau [redacted] mereu închis în casă studiind. N-am unde să ies, nu cunosc pe nimeni.

[redacted]

Dacă surmontez handicapul de limbă, mă voi simți ca la mine acasă, jonglînd printre americani. Voi fi în largul meu.
Profesoara de engleză mă aduce în fiecare seară de la școală. Promite că-mi căuta un tutor ca să-mi îmbunătățesc vocabularul și pronunția în vederea testului.

-01.05.90

Cu autobuzul 7 spre terminal. Un bătrîn cu ochelari se-așează lîngă mine, și-ncepe să-mi pórovăiască verzi și uscate. Vorbește atît de repede, că nu înțeleg nimic! Din cînd în cînd mai dau din cap...
Se laudă c-a fost cîntăreț de jazz, că pe dracu' și pe lacu'.
Ajuns la [redacted] destinație, [redacted] înainte de a coborî, mă scuz:
- Îmi pare rău, eu nu știu engleză.
- Cum? Și eu pentru cine am comentat pînă acum, pentru pereți?!

La Departamentul de Matematică las vorbă D-nei Joyce, Graduate Secretary, să mă sune dacă găsește vreun loc de muncă pentru mine.

Din nou joc numai pe o carte: doctoratul.

Sînt încurajat că, dacă trec TOEFL-ul, [redacted] voi fi scutit (sau cel puțin amînat) de [redacted] (la) GRE.

La Hayden Library, în subsol, răsfoiesc vreo duzină de reviste literare. Îmi notez adrese. „Ia uite, domne, [redacted] fac și americanii poezie!" exclam surprins.

Alături, un student doarme cu capul pe masă; o studentă și-a întins picioarele ~~sub~~ scaun [redacted].

Sala de lectură are formă de labirint. Se intră cu gențile printre rafturile de cărți. Nu se [redacted] controale. Totul se ~~bazează~~ efectuează pe încredere.

[La bibliotecile franceze, [redacted] prin care am studiat, bagajul se lăsa la garderobă.]

America este o colonie a Israelului, circulă o butadă. Pot să comită evreii oricîte nelegalități, să-i jupoaie de vii pe palestinieni, fiindcă guvernul american îi va prezerva, și [redacted] demonstra că așa este normal!

- 02.05.90

De la Health Service o etiopiană mi-aduce acasă un tub cu 30 pastile „Hartner", din care să înghit zilnic cîte una. Lunar voi primi medicamente, vreme de șase luni, preventiv anti-TBC, din cauza positive skin-ului.

O nouă tentativă de angajare eșuată. La „Diocese of Phoenix", școli private catolice, mi se pretinde același certificat de profesor, ca și [redacted] pentru învățămîntul de stat.

40 de zile în America. Am expediat în medie 3 scrisori zilnic.

Pe mașini americanii au obiceiul să lipească vorbe de duh, exprimate cît mai șui, în funcție de caracterul

fiecăruia, chiar și cuvinte mai decoltate, sau umor negru:
„Viața-i o curvă, și [redacted] eu sînt ca ea" (la volan se afla o femeie).
„Mai degrabă ninge-n Arizona decît să mă-mbogățesc eu" (!)
„Iubesc cîinele meu."
„The best life is the best screw", ultimul cuvînt deturnat într-un sens pornografic.

-03.05.90
Îmi telefonează D-na R. Și-a găsit un post de baby-sitter... În România era directoare de școală generală!
Așteaptă alegerile [redacted] din țară pentru a lua [redacted] hotărîrea de întoarcere. Totuși, nu se-ncumetă din cauza problemelor cu ungurii...
- Ce relații ați avut cu ei [redacted]? fiindcă ați trăit în mijlocul lor, o întreb.
- Bune. Dar, nu știți că e suficient să le dai un deget ca să-ți prindă toată mîna?!
... Apoi, Europa nu e sigură. [redacted]
Cum să prevezi ce vor rușii, ce vor nemții...?

I., electrician din București, 35 de ani, necăsătorit, de unsprezece luni în Phoenix.
- Ce faci, zic, nu-ți iei o americană?
- Dar la ce sînt bune astea? Consumă într-o seară cît cîștig eu într-o săptămînă. Și cu ochii după [redacted] bani. Dacă [redacted] n-o saturi ca lumea, [redacted] se duce după altul. Și n-ai voie să-i dai o palmă! (Te bagă la pușcărie. Așa sînt legile aici.) Astea sînt învățate să cumpere produsele gata preparate. Ele nu știu ce-i aia bucătărie. Iar seara ies să plimbe cîinii de zgardă.
- Și [redacted] rămîi așa, fără...?
- Mai există prostituate pe stradă... 20 $... te roagă ele!
- Dar cu SIDA cum stai? (!)

-04.05.90
Profesorii de la High School sînt luați în bîză de elevi. Și nu pot reacționa [redacted] de nici un fel, deoarece se trezesc cu [redacted] reclamații către direcțiune (din partea părinților), care-i pot duce la pierderea slujbei.

Mai bine la Scoala Elementară, unde elevii sînt cuminți, ori la Universitate, unde studenții [redacted] își dau interesul pentru cursuri fiindcă îi costă buzunarul.

Există multe instituții de învățămînt private, [redacted] în special religioase, [redacted] cu plată. [redacted] Cele de stat sînt gratuite, cu excepția învățămîntului superior. Pentru a-și achita [redacted] acele tuition, destul de umflate, studenții prestează diverse munci ori apelează la ajutor financiar (burse, împrumuturi cu dobîndă mică).

- De unde veniți? Aveți (așa) un accent străin.
- ~~Din Europa.~~

N-am mai zis „România", că-l băgam de tot „la încurcătură" pe interlocutorul meu din magazin.

- Dar Europa unde se află? În Asia?

Mama și Ely au simțit că e rău pe-aici. Și din nou mă cheamă în țară!

-05.05.90

În America viața e superficială, iar literatura și în special poezia [redacted] constituie debușeuri – îmi scrie Cyr Belcroix. Trebuia să fi ales Franța ca terre d'accueil.

Poate că nu e tîrziu nici acum?

Viorel P. își manifestă dorința de a cumpăra un pistol. Costă între 80 și 200 de dolari.

- Bine, domnule, abia îți plătești ra[redacted]tele pentru casă, și acum vrei să-ți iei... pistol.
- Ce-ai cu mine! [redacted]
- [redacted] Dar ce-o să faci cu el?
- Asta-i treaba mea.

Românii din diaspora se căsătoresc, de obicei, între ei. [redacted] Prima generație de emigranți. Nu se împacă, în special, cu modul și concepțiile de viață ale celorlalți.

- De ce nu te măriți cu [redacted] americani? o încerc pe Aurelia.
- Fiindcă nu sînt copți la minte și nu sînt serioși. Nu [redacted] pui bază în ei.

Există și mariaje inter-națiî. G.L. e însurat cu o americancă, tip capabil, a reușit s-o domine, altfel nu le ții ușor pe astea în frâu.

Maria N. [redacted] s-a măritat cu un negru, a născut un copil mulatru, apoi s-a divorțat. Acum n-o mai ia nimeni! Și-a ~~distrus viitorul...~~

Un tip s-a căsătorit cu o mexicană. [redacted] El a învățat spaniolă (a trăit cincisprezece ani la Guadalajara), ea... românește! El [redacted] și-a păstrat cetățenia americană, iar ea: mexicană. În felul acesta se pot muta oricînd unde vor (între aceste două țări).

~~Tinerii americani,~~ [redacted] ~~precum toți~~ occidentalii, nu [redacted] mai trec pe la [redacted] Starea Civilă, ci trăiesc împreună, fără acte, fac copii, se despart...

Mai cunosc români [redacted] împreunați cu portoricane, filipineze etc.

Legile americane, [redacted] privitoare la familie, protejează femeia. Dacă o însă poate dovedi [redacted] la [redacted] judecătorie [redacted] că a stat mai mult de 24 h cu un bărbat, acesta [redacted] este obligat s-o întrețină [redacted] pe viață!

– ¿Donde es la fiesta „Cinco de Mayo"? întreabă Nicoară [redacted] un tuciuriu de pe stradă.

– In Phoenix City Plaza, ne informează omul. Ajunseserăm în sudul [redacted] sărac al orașului.

Coborîți din mașină, un mexican beat ne cere bani. Nicoară îi întinde 50 de cenți.

„Bienvenidos Amigos", pancarte ne întîmpinau la tot pasul. Atmosferă de bîlci. Sărbătoarea Națională a Mexicului: eliberarea, sub conducerea [redacted] generalului Emiliano Zapata, de sub [redacted] dominația conchistadorilor spanioli.

~~Admiram cîntăreții mexicani (mariachis): în costume negre, papioane roșii, cizme albe cu toc, pantaloni~~ [redacted] încurcurați cu vopsea aurie, metaliferă. [redacted]

Ce se mai făleau ei! Negricioși, mustăcioși, dințoși!

- Bello, bello! strigam.
Nicoară mă-nvăța pe mine spaniolă, iar eu pe el: franceză.
Și Bebiță și Mihai s-ar fi bucurat, ohooo! Găseai, Gravitron, Raiders, Go-Gator, tiribombe, dulapuri, chioșcuri cu răcoritoare de două ori mai scumpe decît în zilele normale...
Ne-am mutat la „Mercado" unde [redacted] prezenta spectacole formația „Amigos", recent sosită dintr-un turneu în Mexic. (Mai [redacted] colindase și prin Germania.) Moașa în spatele nostru se văita:
- Las-o dracului de-America, [redacted] zicea bine el Toader tapinarul din Solohotul, [redacted] Apusenilor.
Toader n-a văzut în viața lui un film! Cînd a încercat odată, la Cîmpeni, să intre, plătise și biletul, nu [redacted] i-a [redacted] permis [redacted] controlorul de la ușă, fiindcă Toader [redacted] coborînd din munte se cărase după el cu toate saulele și n-avea loc unde să le pună!
- Las-o dracului de America, îi zisese Toader Moașei, înainte [redacted] de-a pleca bătrîna la fiul ei în Arizona. Stai aci, printre oamenii tăi.
- IO-lé! cînta grupul, fetele dansau... cam dezbrăcate...
- Hi, hiii! Să vază el Toader, ar fugi una-două! Și-ar blestema! Ia uite, și alea, cu aripi, parcă-ar fi draci!
Iar noi o-ntărîtam.
- E frumoasă America, e frumoasă, nu?
Ah, ce urîte americancele astea! Dar ce conduc la volan, ale dracului! Pîhhh! [redacted] Că umflate mai sînt! Balene! Soarele, soarele e de vină. Și mîncarea abundentă. Cică fac sport, i-auzi! Fug de la un stil la altul, și înapoi. Ca [redacted] caprele! Sărite de pe fix.
Arhitectura dădea senzația de artificial: geometrică, culori în stil

fovist, sidefii, imagini de basm.
Dansuri, dansuri, dansuri:
-(Rizînd) Dau din craci ca äi săraci!
Formația „Amigos" m-a dezamăgit: nici spaniolă, nici engleză. Melodii hibride. Hai să le numim americane. Nu muzică, ci zgomot și zgoante. Și ce „balerini" grași!
Rock and roll.
Televiziunea, canalul 10, i-a luat un interviu lui Nicoară:
- We are a lot of Romanians who find very nice this party...

[redacted] 6:30 PM la Hotelul Quality in: Festivalul Refugiaților. [redacted]
Mesele pe iarbă, lîngă piscină. Răcoare. Vine și David, directorul de la Tolstoy Foundation, îl acrosez cu întrebările. Apoi alți funcționari de la Job Service, Helth Department. Aflu că în ultimii trei ani 790 de români au sosit în Arizona ca refugiați. Grupuri mari de vietnamezi, laoțieni, etiopieni, cambogieni... Cam 5000 în total.

Românii nu prezintă nimic! Dezorganizați, dezbinați...
Apucăm doar prima parte: [redacted] melodii și dansuri vietnameze (din nord, centru și sud): cu pălării de-ale lor, conice, apoi eșarfe, umbreluțe...
Pînă cînd, arteziene de udat iarba aflate printre mese, s-au pornit [redacted] inopinant, și [redacted] toți am sărit de [redacted] pe scaune, arși de jeturile de apă ișcate din senin... Odată reveniți din șoc, am început s-aplaudăm! Ca de-o glumă bună.

-06.05.90
A înflorit cactusul [redacted] de lîngă geam. O floare galbenă. Rară.

Din nou la sărbătoarea mexicană. Grupul Sierra. Negri de ciocolată. Tipese mai mult late decît înalte. Pălărioși de sud-americani, cu [redacted] cozoroace mari cît roata carului; ca niște umbrele pe cap!
[redacted] Pe scenă folclor [redacted] grecesc. Mi-au ră-

mas ochii la chiloții dansatoarei...

-07.05.90

Zeii au fost buni cu tine — îmi "scrie Mitică din Craiova —, iar zeita Fortuna ți-a surîs din plin, căci iată: ai reușit prin efort deosebit să devii cetățean american (visul multor muritori de rînd)."

...În vreme ce eu mă zbat în nevoi, și-s neîncrezător în ziua de mîine...

Mereu apar la poștă scrisori, cărți poștale cu copii furați: Did you see me? Uneori și femei, care [redacted] sînt găsite moarte (mai tîrziu) prin canale.

M-am întrebat: cine, și de ce? Zvonuri că de la copii s-ar lua sîngele, iar femeile ar fi ținta unor obsedați sexuali.

La cursul de engleză Dep îmi spune cum se zice te iubesc în vietnameză: Tôi yêu em. Asta nu mai știam.

Profesorul W, din Colorado, [redacted] visiting la A.S. West University, îmi zice că vorbesc engleza cu accent... francez! Că nu pronunț pe ʒ...

this, that...

Denise, de la Refugee Link Program, se oferă să-mi predea engleză în timp ce eu îi arăt la matematică. Schimb de experiență. Ea pregătește GRE-ul, iar eu TOEFL-ul.

-08.05.90

De [redacted] dimineață am pornit-o prin oraș, pe jos. Mai întîi la Wahshington Elementary District. Am luat-o pe Dunlop, de la intersecția cu 7th street pînă la 19th [redacted] avenue. Aici am depus aplicație pentru „ajutor de profesor" (la școli [redacted] gimnaziale) (dar prost plătit: 6,02 $ la oră, 2-6 ore pe zi, în medie nici 500 $ pe lună) pentru că nu am certificat, plus cerere de „îngrijitor" (mi-aduc aminte de Nea Titi, de la Bălcești, [redacted] (lu' Bonea) pe cînd eram elev la primară).

Am glumit nițel cu secretara de la Personal, spunîndu-i bancuri despre... americani (că [redacted] vorbesc

numai o limbă...).
M-a îndrumat spre West University.
Și din nou prin arșița (ah, cît regretam că nu-mi luasem în geantă șapca cu cozoroc, primită de la „Tolstoy"!), ținînd harta streașină la ochi, ori pitindu-mă la umbra puțină a unui palmier pentru un răgaz de cîteva minute.
Mi-era o sete, de-atîta umblat cu soarele-n cap — ziceam să fac sport ca să nu devin obez ca majoritatea americanilor, mi-era o sete [redacted] după această brambureală că, odată ajuns la West Campus, m-am abținut să nu beau prea multă apă ca să nu crăp!
Urcasem pe 19 th [redacted] avenue, apoi pe Thunderbird spre vest pînă la 51st [redacted]
Eram rupt de picioare. Mă forțam să continui. Am simțit că se rupea ceva în mine, la mijloc în partea dreaptă.
Pe drum [redacted] adunam portocale sălbatice, mai dulci sau mai acre, căzute prin iarbă, rupeam o bucățică de coajă, le storceam și le sugeam [redacted] în gură.

Mă încleiasem pe mîini! [redacted] Deși [redacted] cald [redacted] totuși [redacted], sucul îmi mai potolea setea. Cînd treceam pe lîngă o piscină, îmi venea să m-arunc îmbrăcat pentru a mă răcori! Mă oprisem în dreptul unor aspersoare, spălîndu-mi mîinile, fața, lăsîndu-mă stropit pe pantalonii scurți, bluză, păr. Ah, ce m-am înviorat! Ca un motor căruia i s-a turnat benzină. Dar, oricît încercam să sorb [redacted] din jeturile de apă, înghițeam numai clăbuci.
— May I help you? este formula cu care te întîmpină orice funcționar cînd intri în biroul său, rostită ca de pe bandă.
— Da, am răspuns. Cu un pahar de apă.
Și-am băut vreo douăzeci! Se uita la mine zîmbind. Eu nu mai terminam. Un pahar însemna pentru setosul de mine [redacted] cît o picătură pusă într-o tigaie încinsă.

imediat se evapora!
Mi-am lăsat dosarul pentru o muncă oarecare.
La întoarcere altă belea: nu mai circulau autobuzele! Să fac aceeași distanță înapoi... n-aveam nici un chef! Era [redacted] peste 6:00 pm.
Am colorit pe 51st avenue [redacted] până la Northern, de obosit n-am mai văzut Dunlopul! Apoi am rezistat până la 27th avenue, cînd sleit și indispus am telefonat după Nicoară să vină să mă ia cu mașina.

-09.05.90
Telefon de la Profesorul W. Mă caută apoi acasă.
De multe ori nu-l înțeleg [redacted], trebuind să ghicesc ce vrea să spună.
Mîine pleacă în Colorado, la Boulder, și va întreba despre șansa mea de a fi Ph.D. candidate acolo. Voi primi răspuns peste două săptămîni.
Îmi propune să predau Algebră Liniară Avansată (MAT 442), ceea ce mă încîntă.

Există enorme materiale publicitare care-ți sosesc acasă, chemate sau nechemate. Fiecare: ca să cumperi de la el, [redacted] că produsele lui sînt mai bune... Și tromboane, și tromboane.
Te trezești cu fel de fel de [redacted] broșuri și pliante. Pe unele nici nu ți se mai scrie numele, ci doar rezident plus adresa (strada și numărul).
Am văzut și [redacted] reviste gratuite, [redacted] banii fiind scoși din reclame. De pildă „Arizona Women" pentru întîlniri amoroase. O femeie își lasă un cod acolo, descriindu-și sumar fizicul (vîrsta, culoarea pielii/părului, înălțimea, greutatea), iar un bărbat care vrea să fie pus în legătură cu [redacted] ea plătește la redacție, unde i se dezvăluie coordonatele femeii, apoi se înțeleg la preț. În felul acesta se [redacted] păstrează intimitatea persoanelor.
În America nu există chioșcuri de ziare. Ci, [redacted] în anumite locuri

([redacted] poștă, piețe publice), [redacted] se găsesc boxe cu teancuri întregi, [redacted] se introduc[redacted] monezi în valoare de 0,50 – 1,50 $ etc., se deschide capacul, și atunci se [redacted] apucă un exemplar. Deși [redacted] s-ar putea scoate mai multe, conștiința și onestitatea americanului de rînd îl mențin[redacted] fair play.

Nu același lucru se întîmplă cu automatele poștale, unde după cîți bani bagi, atîtea timbre (sau plicuri) obții. Iar cînd e cazul, automatul îți dă și rest! (Ca un bun vînzător ce e! De metal!) La fel pentru cele de răcoritoare.

Părul mi-a crescut așa de lung la spate că pot să-l leg codiță. Să fiu la modă! Indian mă fac, dar fără pene.

Am descoperit altă metodă de studiu, americană: stau pe scaun cu picioarele deasupra pe birou. Este mai odihnitoare pentru creier.

Moasa, Violeta se uită critic că nu lucrez, mănînc mult, mă scol tîrziu... [redacted] considerat ca [redacted] o corvoadă pentru familia lor!

Curs de engleză. O întreb pe Mrs. Beth de ce americanii nu-și schimbă sistemul de măsuri [redacted] internațional. în favoarea celui

Răspuns: Din motive economice. Deși, de-acum zece ani au promis c-o vor face!

Altă chestiune care mă frămîntă: De ce nu adoptă o scriere (mai) fonetică? [redacted] Se pierde atîta [redacted] vreme cu spell-uitul!... în loc ca studenții să se ocupe de altceva.

Mrs. Beth îmi dă exemplu două cuvinte, ale căror grafie le face distingtibile în scris deși au aceeași pronunție:

kernel ['kɜ:nl] = sîmbure, miez

[redacted] colonel ['kɜ:nl] = colonel.

Și totuși? încerc eu...

Colegii mei, asiatici, vorbesc engleza ca niște broaște! [redacted] nu înțeleg nimic. Orice cuvînt îl împart în silabe,

accentuate, pronunțate separat și răstit... ca-n limbile lor. Iar cînd se ciondănesc pe vietnameză (eu și Mrs. Beth rîdem) parcă-ar lătra niște cîini.

Violeta ascultă „Muchachita" la casetofon. Aud și eu din camera mea.

M-am gîndit, pe drumul spre școală, să-mi intitulez această parte de jurnal: [redacted] „America văzută de un naiv"!

-10.05.90
Cinci ore am lucrat cu Denise probleme simple de matematică (aritmetică și geometrie). A plătit cîte o cafea tipa și-am [redacted] stat la o masă. Fuma, și bea cestile ca pe apă. Cînd m-am uitat în scrumieră: numai chiștocuri. [redacted] Ea vorbea, și tot ea rîdea, fiindcă la un moment dat nu mai înțelegeam nimic. Mă depășise vocabularul.
A constatat că greșelile comise de mine în exprimare [redacted] se raportează la: necunoașterea locuțiunilor verbale, nefolosirea corectă a prepozițiilor, nejoncționarea exactă a pro-

pozițiilor.
-TOEFL-ul e dificil și pentru nativi americani, mă descurajează Denise.
-11.05.90
Interesat la Merabank dacă banii expediați la Educational Credential Evaluators (Wisconsin) au ajuns. M-au pus să telefonez la 1-800-223-7520.
În SUA și Canada, din motive comerciale, publicitare, există companii care acceptă să fie sunate cu plata în contul lor. Toate aceste numere, [redacted] gratuite, încep cu 1-800 (free call).
Mi se confirmă scoaterea celor 85$, deși n-am primit nici un răspuns de la unitatea de echivalare a diplomelor [în rest ce-i mai interesează!]

[redacted]

În cadrul serviciilor poștei intră și [redacted] retrimiterea întregii corespondențe la o nouă adresă pe o perioadă determinată (dacă des-

tînătarul [redacted] solicită, [redacted] cînd se află în vizită de afaceri ori concediu), dar și pe timp nelimitat (cînd destinatarul își schimbă adresa).
~~Fără taxe în plus.~~

Los Angeles la tribunal. Amendă 343 $ că a circulat cu mașina neasigurată [redacted]. Și el n-are, săracul, chiloți în cur!
– Spune-le că le achit suma din... România! îi zice traducătorului.

– 11.05.90
În Scottsdale cu Nicoară. Mă scoate ca să mai iau aer. Toată ziua și toată ziua în casă. Îi mărturisesc că sînt descumpănit, vecin cu disperarea, și nu știu ce să fac.
Vizităm complexul comercial Borgata, cu mulți negustori italieni. Aici vin bogații să cumpere, iar săracii să se uite.
Se-nnoptase. Răcoare... Măslinii erau plini cu ciorchini de lumini ca-n paradis. Admiram prin vitrinele largi obiecte de artizat, tablouri și sculpturi înfățișînd realistic indieni, cowboy! peisaje din vestul sălbatic. Americanilor le plac grozav caii, cîinii, mîțele...

(59)

La French Bistro [redacted] conversez cu patronul, un jidan înstărit. Îi las numărul de telefon, dacă [redacted] avea nevoie de un lucrător vreodată o...
Pe la doisprezece noaptea, Nicoară omora cu mătura păianjeni negri. Ăștia sînt veninoși, iar mușcăturile lor [redacted] devin mortale pentru copii și persoanele cu constituții slăbite. „Bravo, Domnule, Arizona mi-a trebuit!", exclamam în gînd.

– 12.05.90
Profesorul George Ciorănescu îmi scrie că am terminat un calvar (cel turcesc) [redacted] ~~Dar acum~~ adaug eu, am început altul: calvarul american! Ce să faci cu libertatea de-aici? Ca să fii liber, trebuie să ai bani. Sărac, [redacted] ajungi [redacted] sclav. (Aici în America nu găsești colacii pe gard.) Fără dolari ești ca frustrat de niște drepturi.

Nicoară mă duce la Toolies Country, discotecă - bar, pe Thomas cu 39th avenue. 3 dolari intrarea. Stampilați pe mînă cu firma [redacted] localului (în felul acesta puteam ieși, [redacted] reintra plecînd [redacted]). (apoi) Parcă eram într-un film de epocă! Cawboy cu pălării albe și negre, cu borurile late, întoarse în sus, blugi și centuri, cămăși albe. Ce mai, le stătea pic! [redacted] (Mi-era necaz că nu luasem și eu [redacted] din cui bejarca lui Samy!) Dar nici femelele mai prejos, date dracului americancele: în cizme cu toc, fuste scurte... și ce se mai învîrteau, de li se dezveleau pulpele pînă la chiloți... așa, de foaie verde, își [redacted] legau de picior cîte o jartieră... cît mai sus!

Ospătarele, și astea, pe jumătate dezbrăcate.

— Nu dansezi? mă-ntreabă Nicoară rîzînd?

— Nu știu.

O formație zdrăngănea pe podium. [redacted] La stînga: un ecran color cu imagini din sală. Pereții, [redacted] în [redacted] cîteva [redacted] locuri, erau decorați ca pe vremea șerifilor: roți de car, pălării, capete de tauri... Iar la intrare un grup de clădiri simulate [redacted] (numai fațada) din secolul trecut.

Băieții invitau fetele la dans, apoi le conduceau la [redacted] vechiul loc.

Am privit pînă la unu noaptea... Afară, cîte o mașină sălta... Înamurații făceau dragoste...

— 13.05.90

E duminică, și sînt trist în America. Mereu [redacted] senzația de înstrăinare. Ah, petrecerile în familie, cu toate rudele laolaltă [redacted] în Oltenia mea!

Vara aceasta va fi și mai grea decît cea trecută. Lagăr american, nu glumă! S-a [redacted] pus căldura [redacted]: peste 35°C (96 F), și încă nu-i nimic! 5-6 luni n-o mai slăbește. Prin iulie-august dacă spargi oul de trotoar se prăjește (ca-n tigaie)! Femeile umblă-n costume de baie prin [redacted] magazine. Și desculțe.

[redacted] Tot nu m-am trezit bine, nu m-am dezmeticit din șocul trans-bordării de pe un meridian pe altul, opus, al globului.

- 17.05.90
M-am dus la mama dracu, în deșert, ca să nu mai aud de firfizonii din România – marile vedete! Și am [redacted] nimerit peste alții!!

Hemoragia nazală nu mă slăbește. De o lună, zilnic! Îmi curge [redacted] pe narea stîngă. Mi-e și frică să mai suflu nasal.
Totuși, nu mă doare nimic, și [redacted] nu sînt anemic.
Stres, și teamă de ziua de mîine...

Săptămînă încărcată. Plecam dimineața, veneam seara, mă culcam rupt de oboseală.
Încercări disperate de a găsi ceva de [redacted] lucru. Economia americană este în ușoară scădere, șomajul în creștere. Pentru un post liber se prezintă 5-15 candidați, dintre care patronul își alege la discreție.
Nu am încredere nici în cifrele oficiale americane. Din motive propagandistice, [redacted] publicitare, le

„rotunjesc" și [redacted] „domnii" americani...
Luni: la Job Service. Christine, chinezoaica din Vietnam, mă trimite la un restaurant Taco Bell, pentru interviu. Sînt însă refuzat.
Am căutat pe [redacted] pelicula cu locuri de muncă [redacted] doar meseriile care nu cereau experiență, pentru că nu mă pricepeam la nimic (în afară de matematică, literatură, franceză)! Dar, peste tot, patronii ori managerii [redacted] privesc cu neîncredere pe intelectualii obligați să presteze servicii sub nivelul calificării.
– Ați [redacted] lucrat vreodată într-un restaurant?
– Nu.
Trebuia să zic că da! Aici minciuna e la ordinea zilei. Fără minciună nu poți să trăiești.
Marți: Christine, care și-a schimbat numele chinezesc fiindcă nu puteau americanii să-l pronunțe, Christine așadar mă duce cu mașina la un antrepozit (warehouse) [redacted] fiindcă văzuse ea [redacted] în cerințele angajatului [redacted] aptitudini matematice. [redacted]

am fost supus la un test de aritmetică: adunări, scăderi, înmulțiri și împărțiri de ... clasa întîi!

După masă altă cerere (application) la restaurantul Los Compa[redacted]s, pe Northern cu 24th avenue. [redacted] Managerul nici n-a vrut să [redacted] stea de vorbă cu mine! (fiindcă nu m-anunțasem prin telefon).

Miercuri: Test de Aptitudini, 2½ h, necesar în angajare ca muncitor la o fabrică de plastic. Se punea accent pe rapiditate în executarea unor operații simple, pregătind în felul acesta [redacted] muncitori manuali pentru lucrul la bandă. M-a prins bine, [redacted] deoarece am luat cunoștință [redacted] despre sistemul american de examinare.

Sînt birocrați și americanii ăștia, pînă la Dumnezeu! Funcționarii răspund mecanic, fără gîndire prea multă, prin clișeele de pe calculatoare. Nu că vreau să demitizez Statele Unite, dar asta-i realitatea!

[redacted] La prînz glumeam cu Lammone,

venit din Laos, știutor de franceză, mă învăța limbă laoțiană ... Ma ra bo? Adică: Vii aici?

-18.05.90

M-am simțit rău o zi întreagă [redacted] Doamna R. îmi alimenta durerea.

— Mi-a spus fetița, mi se mărturisește: Mămico, în România toată lumea te salută, aici nimeni nu te bagă în seamă...

A vorbit cu sora-sa la telefon, în Săcele, că vrea să se-ntoarcă.

— Ce, nu stai bine aci? mi-a răspuns — continuă Doamna R. — M-a făcut troacă de porci!

Am crezut că, gata, America stă și m-așteaptă pe mine, cu brațele deschise... Că fără persoana mea nu se poate, gata, cum ajung în New York mă-ntîmpină toți cu flori (scrisesem la atîția „prieteni"), că-mi iau interviuri, mă pozează, și-mi pun la dispoziție o catedră universitară... pentru „celebrul" Smarandache!

Am *appointment* după *appointment*, [redacted] completez *application* după *application* de-mi sar ochii din cap — fără nici un rezultat! Nu găsesc slujbă nici de măturător, ce să mai zic de chelner ori [redacted] muncitor necalificat într-o fabrică, astea-s un lux!

De cînd mă știu n-am primit o scrisoare din Orientul Îndepărtat. Inaugurez astăzi o invitație, [redacted] din Corea, pentru Al XII-lea Congres Mondial al Poeților (în Seoul (22-6 august, 1990). Adjectivul „mondial" sună cam umflat.

Insist [redacted] pe lîngă D-l Viorel să mă ia cu el la fabrică. Zice:

— Bă, băiete, nu e de lucru, bă. Vara pleacă 1/3 din populația Phoenix-ului pentru că e prea [redacted] cald. Hotelele, restaurantele n-au clienți. Companiile dau afară pe noii angajați. (E pe jumătate beat.) Bă, băiete, am obligație față de [redacted] I., mai mult ca de-un frate. Cît m-a ajutat omul ăsta cînd am venit! Mi-a dat și-o mie de dolari, dar n-am de unde să-i achit, bă. N-am! (Gesticulează cu brațele întinse.) Rată la casă, rată la mașină, mai am 5600 la o biserică... O să vînd casa... (Are și piscină, dar [redacted] secată! [redacted] Apa e scumpă-n deșert.)

M-am rupt cu [redacted] alimentația de sponsor, fiindcă baba-sa mă tot întepa: că stau pe spinarea lui fiu-său, că le consum apă multă, că să nu dau drumul la ventilator [redacted] deoarece curentul costă bani, nici gazul să nu-l folosesc fiindcă înaintea mea chiriașii care-au stat aici nu l-au folosit ba chiar l-au sigilat, deci să-mi cumpăr [redacted] mîncare de-a gata de la magazin.

N-am lingură, n-am furculiță, n-am cuțit, n-am un blid [redacted] în care să-mi pregătesc masa! De două zile mă hrănesc ca un sălbatic: mușc direct din ceapă, morcovii nu-i mai curăț, laptele îl beau [redacted] de la frigider...

Luni voi merge la „Tolstoy" să mă plîng lui David. Domnule, vreau și eu să [redacted] fierb un ou, să prăjesc niște cartofi, să-mi gătesc un sos!... Și n-am pe ce! [redacted]

Împrumută-mi o lampă de gătit, niște tacîmuri...
Sînt nervos de-mi vine să sparg pereții! Le-am mai zis eu: ce ne considerați pe noi, refugiații, sclavii moderni ai Americii?

— 19.05.90
Mîine [redacted] vor fi alegeri în România. De fapt astăzi! Fiindcă la ora cînd completez jurnalul, acolo e [redacted] duminică dimineața. Au început votările!

La Thrift Store, magazin de vechituri, pe Bethany cu 24 [redacted] th avenue. Prețuri nesperat de joase: o bicicletă (în funcționare) 13-20 $, un aparat de fotografiat: 3-5 $, o pereche de blugi: 5 $ etc.
De-aici mă voi aproviziona în primii ani, fără nici o [redacted] jenă, și de la Salvation Army.

La Dr. Casey. Greu ne-am înțeles! Ajunși la ora zece, cum fusese programarea, cabinetul era închis. Abia peste o jumătate de oră [redacted] se zăreau la orizont doctorul și asistentele. Sînt și americanii ăștia punc-

tuali... ca turcii!
[redacted]
— Of, ați venit așa devreme? [redacted] am exclamat veninos.
Nu e mare brînză nici de medicii americani! Le-a mers numele. [redacted] Au umflat publicitatea.
De ptiriazis versicolor, banală boală de piele, nu m-a putut vindeca.
— Dispare, dar va reapare, a adăugat.
De hemoragia nazală nici atît.
Ce să mai vorbim de reumatismul din spate!
Ameliorante, calmante, rezolvări temporare.
Și eu care credeam că-n Americaaa... bășini de cuc!

Aș vrea să văd un film la televizor, [redacted] e sîmbătă seara, dar nu mă duc acolo fiindcă-mi zice baba că le consum curentul.

[redacted]
— 20.05.90
În vizită la familia G., română. Au așteptat [redacted] în München doi ani și

șase luni. Încîntați de Germania, critică America.

M-a arătat un album de poze. Flory și Iosif sînt finii lui George Ciorănescu. I-a cununat la Biserica Română Ortodoxă din Munchen. Îi cunosc (în fotografie, desigur) și pe Ștefan Pisoschi, Mircea și Gabriela Carp, Pavel Chihaia.

Flory îmi povestește despre activitatea profesională a lui George Ciorănescu (care le dăduse adresa mea din Phoenix): un birou imens, corespondență de nu mai face față, cunoscător de limbi străine, articole peste articole...

Mai apare o familie de români, fetița lor - de unsprezece ani - înțelege românește dar răspunde numai în engleză.

Spunem bancuri despre americani, a căror "cultură a devenit proverbială:

Doi americani se întîlnesc. Unul îl întreabă pe celălalt:

- Mă, ai auzit de Beethoven?

Celălalt răspunde:

- În ce bancă are cont?

-21.05.90

Îmi dau seama că și libertatea din Occident este o minciună!

M-am înrăit.

Sînt descurajat. Nu găsesc muncă. Fără mașină, fără permis, nu te-angajează nimeni.

Colegii din Saint-Louis scriu că-s someri toți. Vor să se mute-n sud. Slujbe doar între 4-5 $ pe oră [redacted] le-ar putea fi accesibile, dar nici acolo [redacted] n-au reușit.

Pungașii de la "Tolstoy" nu [redacted] ne transmit date exacte. Răspund ambiguu. Directorul David caută să [redacted] scape rapid de mine, în vreme ce chicotește cu două rusoaice blonde cu fusta pînă la cur. I-am spus-o pe față că refugiații sînt nemulțumiți de asistența acordată de "Tolstoy", ca dovadă [redacted] unii au plecat, iar alții [redacted] se pregătesc de [redacted] aceeași operațiune. Pe el îl doare-n cot!

Cer nervos [redacted] o broșură cu drepturile și îndatoririle noastre. Îmi dă o foaie cu generalități. Știe să se-ascundă după cuvinte. Îmi vine să-l lovesc.

Multe drepturi ni se cam [redacted]. Le aflu

de la românii mai vechi.
La un moment dat nu prea înțeleg — vorbește de-al dracu repede — și trebuie să ghicesc, să intuiesc...
— O.K.? termină.
— Futu-ți O.K.ul mă-ti, cu limba mă-ti!
— Pardon? se uită la mine.
— Pardonul mă-ti!
E foarte foarte foarte greu în primele luni în America, îmi vine să zbier de amărăciune...
M-am săturat de politețea lor artificială, robotică, rostită pe bandă. Prefăcuți mai sînt: îți zîmbesc și cînd te laudă, și cînd te-njură. Aici doar banii înseamnă putere. Să [redacted] iese bănet din orice. De școală nu prea se interesează. De-aia sînt așa de inculți. De la 12 ani ~~are~~ viața pe ei: văd una, văd alta...
Insist pînă primesc tacîmuri, farfurii. Mai doresc o tigaie, o oală, și o lampă de gătit (n-am pe ce să-mi fac mîncare). Două zile am consumat numai hrană rece de la frigider.

Mare căcat televiziunea americană, credeam că cine știe ce e!
N-ai loc de reclame...
Inferioară, în privința calității și diversității, celor din Europa de Vest.

— Ai grijă cu americancele astea, zice D-na Tica, nu le cunoști: Îți fac un copil și ți-l pun în cap toată viața.
[redacted] Îmi aduc aminte un [redacted] caz povestit de D-na R. Un (multi) milionar ungur din Arizona, ocupat cu afaceri de case, după ce a divorțat de soție, a fost constrîns de lege să [redacted] plătească întreținere nevestei (wife support) nu mai puțin de un milion jumate de dolari!

Atîți deformați (disables) sînt în Statele Unite, că s-au format locuri speciale pentru ei: [redacted] uși, [redacted] veceuri, parkinguri... ca să poată intra/trece cu [redacted] căruțurile lor pe rotile!

Lipsa mea de logică este că încerc să găsesc o logică limbii engleze (scriere-citire).
[redacted] M-am introdus în această baie lingvistică, dar mi-e teamă că niciodată n-o să deprind [redacted] dialectul american.
Engleza e o limbă săracă și prea omonimică. Transpir, pînă mi-o ieși pe nas și pe urechi!
[redacted] Trebuie să înghit consoanele, de pildă r-ul... ca dracu! Americanilor le e lene pînă și să vorbească! Caută să nu miște deloc buzele, [redacted] scot sunetele din gît.
Săracul Los Angeles, a fost pîrît la „Tolstoy" c-ar fi „jicnit limba engleză" [redacted] fiindcă e urîtă și scofîlcită. Cînd profesoara explica la școală, el vorbea tare în românește
-Ce dracu de limbă e asta, bă?
iar românii din clasă rîdeau.
L-au rugat să nu mai vină, deoarece îi [redacted] disturbă pe ceilalți. Nea Vasile și engleza = baba și racheta!

Discuție cu Denise:
-Aveți copii?
-Nu. Am o pisică. Iar soțul meu ~~are un cîine mocs~~, foarte urît, dar e minunat.
La americani, animalul favorit (pet) ține loc de ... odraslă. Există [redacted] conserve, [redacted] biscuiți (în formă de os pentru cîini) speciale [redacted] în magazine. Foarte răsfățați cîinii și pisicile. În vreme ce sudul orașul e plin de oameni care dorm pe străzi, [redacted] prin parcuri (homeless people) mereu găsindu-se dimineața cîte unul, doi morți.

~~22.05.90~~
Restaurantul Mc. Donald's, de pe 7th street cu Indian School Avenue, refuză cererea mea de angajare [redacted] în orice slujbă (ajutor de ospătar, spălător de vase, măturător).
Industria mă mănîncă!
Să plîngi de om cînd moare? Ba să plîngi că trăiește!

-23.05.90
Am rezistat două luni în America.
Dumnezeule, mai ține-mă-n viață!
Vara asta mă termină definitiv.

Demise îmi împrumută un casetofon ca
să-mi perfecționez audiția la en-
gleză. Atît de furcă-mi dă limba
asta! N-am mai scris o poezie,
n-am mai [redacted] făcut o pro-
blemă... Mereu cu crink, frink,
sink, hunc, brunc... sucindu-ți limba.

Complexele de blocuri sînt prevăzute
cu mașini automate de spălat, pu-
blice. Pentru 75¢ introduși, [redacted]
[redacted] speli un [redacted] rînd de rufe. Ca
să le și usuci, mai bagi 25¢.

Ceilalți refugiați, care locuiesc pe
Camelback, plătesc 358$ lunar
(în care se includ și utilitățile:
curent, gaz, apă, gunoi) chiria pen-
tru un studiou: [redacted] dormitor, salon,
bucătărie, sală de baie [redacted] cu veceu,
garderobă — gata mobilat. Sînt
însă grupați cîte doi pentru a
înjumătăți suma.

-24.05.90
40°C [redacted] la umbră, raporta-
te. Deși [redacted] cred că e mai mult!
Ies la plajă, între case, pe iarbă.
Dar mă mușcă furnicile. Ce de sînt!
E-atît de cald, de nu pot să fac
nimic! Și cînd gîndesc transpir.

Ion Rotaru îmi scrie [redacted] că sînt idealist, (trăsnit)
și păgubos. Are dreptate! Pierd tim-
pul cu literaturile!

-25.05.90
Criză de identitate. Pesimism extrem. [redacted]
Mi-e teamă că n-o să mă descurc. Prea
îmi lipsesc multe: mașină, carnet, lim-
bă, serviciu, bani... Nu știu cînd o să
ies din toate astea.
Colac peste pupăză diploma îmi este
subevaluată: bachelor's degree nu
master's, cum era normal.
Ce mi s-ar mai putea întîmpla în rău?

-26-27.05.90
Zile de durere, nesperanță pînă la dis-
perare, frică de ziua de mîine...
Mă simt atît de obtuz la această
engleză, nu se lipește de mine ca apa
de gîscă! M-am sculat cu ochii cît cepele!

-Tu nu te simți bine, îmi zice Petrică, se vede pe fața ta că ești neodihnit, crispat, încordat, pierdut... Prea ești moale și tăcut, de aceea te resping la interviuri. Dacă nu te ginesc [redacted] managerii înfigăreț și descurcăreț, mortăciune cum arăți după prima impresie, ajungi să dormi pe străzi cu toate studiile tale! Deocamdată, profesor nu poți să fii decît la... McDonald's! Pînă să predai la școală treci prin restaurante, fabrici ... accepți orice job. Dacă nu, o s-ajungi cu un munte de datorii [redacted] înaintea ta! Deși nu știu cine te-ar împrumuta!

Discuții politico-economice cu Denise:

Nu există revoluție, ci evoluție.

Sistemul nou social se bazează pe cel vechi.

Orice fenomen are două părți: una pozitivă și alta negativă.

Democrația nu este întotdeauna bună (indicată).

Sindicatele sînt slabe în Statele Unite. Muncitorii se află la cheremul patronilor, putînd fi oricînd concediați (spre deosebire de Europa Occidentală).

Americanii acționează foarte pragmatic, nu se doresc intelectuali. Nu văd cu ochi buni pe cei care cunosc mai multe limbi [există rubrici speciale de completat la angajări, chipurile „din motive statistice"].

Economia americană nu ar fi în [redacted] scădere (i-au năpădit japonezii, o să-i cumpere cu totul!) ci, deturnează Denise sensul „în schimbare". Nu e greu în SUA, ci diferit de Europa.

Bush nu e un președinte important, ci umbra lui Regan.

Stau în deșert și am ambiție: să beau lapte de cămilă, să mănînc creier de maimuță și coadă de pește cu clopoței friptă la cuptor!

Îmi prevestește Denise: pe timpul doctoranduri [dacă dă Dumnezeul să ajung!], iar după aceea ca profesor la un college ori university voi trăi normal — dar niciodată

n-o s-ajung bogat!

Iliescu ales Presedinte al României. Nu mă bucur deloc, dar nici nu mă întristez. Privesc cu apatie.
Pretinsul disident [redacted] Dinescu s-a mutat în casa lui Bărbulescu. Lovitură de stat, asadar? S-au coborît niste hoti de pe mapamond ca să urce altii? Care acum se înfruptă din pradă!
Mai ales Deslu, un bandit! Mi-ar fi și rusine în locul lui, după ce i-a tămîiat într-atît pe comunistii lui Dej, își umple din nou buzunarele.

Clipele de neîncredere în viitor nu mai încetează. Continuu abătut, întristat, cu lampa sufletului dată mic. Ce-o să fac? Și cum o să mă descurc?

D-na Flory mă sună la telefon, invitîndu-mă la o petrecere: ziua de nastere a cîinelui <u>White</u> care împlineste doisprezece ani! White s-a născut în România, iar stăpînii lui au plătit

bani grei ca să-l aducă în America, și verzi! I-au scos pasaport de cîine.
[redacted] Ne alimentăm [redacted] pe cinste.
<u>Flashuri</u> cu aparatul de fotografiat.
Dar cîinele se sperie de foc (luminările aprinse din tort)...
Flory este soră cu Horia Costescu de la „Europa Liberă".
Observ că peste ocean nu se mai pasionează românii pentru [redacted] nici un post de radio în limba română.

O familie de români, venită de 3 săptămîni din Grecia, vrea să se întoarcă la Atena, unde își deschisese [redacted] bisnis: un magazin, [redacted] în care băga [redacted] lucruri aduse din alte tări europene.
Este a doua familie care-n decurs de o lună de zile, fuge de calvarul american!

Drăgut Petrică, îmi face cadou o bicicletă mai veche, îmi cumpără pompă la ea și lant cu [redacted] încuietoare cifrată

(cînd o parchez, pentru că se fură [redacted] de se rupe în această țară „ideală")...

Mă-ncurajează, mă spovedește. Nevasta [redacted] lui e sora rebusistului Mihai Zgubea. Zice să port ochelarii la interviu, ca să arăt mai serios. Fără ei par „un mic golănaș", după expresia lui.

[redacted]

Dacă pînă în toamna lui 1991 nu reușesc să mă înscriu la doctorat, voi părăsi america. Altfel, ce rost ar avea să mă chinui, [redacted] spălător de vase al [redacted] bogătanilor, cînd eu aș putea foarte bine să fiu dascal în țara mea cel puțin la o școală generală.

Voi părăsi america, încercînd mai întîi vreo țară francofonă (Canada, Franța), și-n ultimă instanță România.

- 28.05.90

Memorial Day, sărbătoare americană care pe mine mă lasă rece.

Sînt mai trist ca oricînd.

Iosif îmi propune să schimb atmosfera, și-anume să mă mut cu Michael, un cofetar american, prieten cu fie-sa.

Bîjbîi, mi se rupe inima cînd mă gîndesc că plec de la Nicoară, mă obișnuisem [redacted] în familia lui. Simțeam siguranță, prinsesem rădăcini. Dar trebuie să mă [redacted] desprind. Din nou frunză-n vînt...

Atît de alertă e viața, că nu-mi văd capul de probleme. Deși nu am slujbă, tot nu reușesc s-o scot la capăt cu atîtea hîrțoage pretinse de birocrația americană.

SUA nu-i imaginea ideală
din filme
din muzică
din romane și povestiri.

Aici acționează dur legea celui mai puternic (= bogat). Micul e strivit.

Cum nu cunosc nici o meserie tehnică ori practică, ce voi ajunge eu? Spălător de veceuri! [redacted] Dar nu-mi convine, vere.

-29.05.90

Dureri de cap prelungite.

-Mi-am cumpărat mașină, [redacted] îi spun Cristinei, tocmai venită din concediu de maternitate, secretară la „Tolstoy".

- Ce [redacted] marcă? întreabă curioasă?
- Mașină cu două roți!
- Ha, haaa! rîde.

Iată-mă biciclist! Am avansat de la autopas la bi-cicletă.

Fiecare american are mașină. Mașina mea este o bicicletă.

Așa au procedat și alți românași la începuturile emigrației lor.

M-am urcat fluierînd pe șa, pînă la Phoenix Refugee Center, 50 minute, dar roata din față se desumfla des. Împingeam din greu. Opream, o umflam pînă la 30 atm. Mi-am pătat pantalonii albi de negreală.

Îmi plăceau trotoarele, cu borduri coborîte, puteai ușor [redacted] cu bicicleta trece [redacted] în stradă și [redacted] înapoi. [redacted] Cum trotoarele sînt [redacted] goale, fără pietoni, bicicliștii circulă în voie.

La întoarcere eram obosit mort, gîfîiam, nu mai stăpîneam „calul [redacted] nărăvaș", [redacted] aproape să dau în mașini. Înjuram [redacted] sărăcia mea, și exilul, și soarta. Mereu cu gîndul la țara mea, la rudele și prietenii mei.

Visam pe drum ca, pînă vin nevasta [redacted] și copiii, să am mașina mea personală, să-i pot lua de la aeroport cu ea.

Ah, mutarea e ca o rupere...

Trăiesc din plin mizeria capitalistă.

[redacted]

-30.05.90

Americanii sînt voiajori. Nu le place să stea mult [redacted] loc într-un de muncă, sau în același oraș ori stat. Imigrează periodic, ca o necesitate a mișcării.

Doar găsești anunțuri pe tăblițe, la colțuri de stradă: [redacted] Sale, adică vinde totul la prețuri infime deoarece se mută în alt stat (și nu se poate căra cu mobilierul în spate după el!).

Rar să ruleze filme străine în SUA. Rar vreo carte străină în rafturile magazinelor. Egocentriști pînă-n vîrful unghiilor! Numai despre ei și despre ei. Mereu ei să fie în prim plan. Goana după dolari și lux. Afaceri peste afaceri. Tratează și cu dușmanii, dacă le ies bani.
Știri la radio și televiziune, doar [redacted] interne. Iar externe, de foarte scurtă durată, numai dacă-i interesează pe dumnealor, ori sînt implicați. Geografie de-a lor.
Restul lumii nu mai există, sau este o mărime neglijabilă. Atîta dispreț îi arată!
Mă mir totuși, cum de s-au ridicat astfel [redacted] fiindcă sînt experți în afaceri, și datorită resurselor uriașe ale țării?
Sînt buni doar să critice pe-alții, dar nu-și văd bîrna din ochi!

Americanii n-au grijă de copii, îi lasă singuri să se descurce — ca animalele care nu se mai interesează de puii lor după ce i-au înțărcat.
Și nici frații nu țin între ei.

Reușita mea [redacted] depinde de nivelul ridicat de engleză pe care voi fi capabil să-l stăpînesc. Pînă-n toamnă va trebui să-mi zbîrnîie limba ca să pot preda.
Am liste de cuvinte, merg pe stradă cu ele-n mînă, murmurînd singur, ca al căpiat, engleză, maică engleză!
(Mai bine stăteam frumos și cuminte în banca mea în România. [redacted] M-au adus aici, și m-au lăsat sub cerul liber!)
Hî! Întrebi un copil de doi ani cît e de bătrîn! (How old are you?)
Ce sucită pe dos limbă!
Sînt multe dialecte ale englezei pe cuprinsul Statelor Unite. Nu se înțeleg nici ei între ei. Unul din sud, cu altul din

nord, ori [redacted] un individ din est cu un individ din vest. Doar îi auzi: Pardon?... / Sorry?... / Wha' d ya say?... / Hiii?
Scrisul îi unifică.
Prevăd că, peste două-trei sute de ani, un britanic [redacted] și-un american vor apela la o a treia limbă pentru a putea comunica. La fel ca despărțirea limbilor latine de trunchiul mamă.
Deja americanii sînt fanteziști în scris, de pildă își permit să grafieze nite în loc de night, iar în alte locuri sar de-a dreptul peste cal [redacted]: Food 4 less, firma unui magazin alimentar, care înseamnă Food for less! Au profitat de asemănarea în pronunție a cuvintelor de la mijloc. Și din economie tipografică.

Americanii nu dau atenție îmbrăcămintei, doar să fie curată. Deși curentul hippy promulga [redacted]

murdăria ca o... modă! (74)

Laboratoarele de Scris (care „fabrică" scriitori), din cadrul universităților americane, le asemăn cu Școala de Literatură înființată de Mihai Beniuc în România Comunistă: mașini de [redacted] scos suflete...
Ce mi-e capitalismul, ce mi-e comunismul!!

De la poștă am avut posibilitatea să cer re-expedierea corespondenței mele la noua adresă (pe Turney Avenue) prin simpla completare a unui formular — fără vreo taxă în plus. Timp de zece zile [redacted] vor fi stocate [redacted] toate scrisorile mele, [redacted] informațiile fiind trecute pe calculator.

Nicoară cu B., la Job Service, pe post de traducător. B. nervos:
- Ce pula mea vrea asta, domne?
- No pula here, please — s-a răstit femeia, spre rușinea lui

B., şi-n rîsul lui Nicoară. B. nu ştia că tipa este căsătorită cu ún român, şi-a învăţat cîteva cuvinte româneşti — desigur: cele mai proaste, aşa se începe întotdeauna cu o limbă străină!

-31.05.90

Michael mă [redacted] cară la el în studio, cu bagaje cu tot, pe Turney Avenue: între Campbell şi 19 th Avenue. Sînt mai aproape de grupurile de români de pe Romei respectiv Camelback.

La plecare baba a plîns, iar pînă atunci îmi [redacted] amărîse zilele că stau pe capul lui fiu-său. Am avut tot felul de plase şi pungi, [redacted] umplute cu diverse.

Mutarea cu un american este excelentă pentru practicarea limbii. Din păcate nu prea stă pe-acasă. Doar seara mai conversăm banalităţi.

Eu dorm în sufragerie, pe o canapea. Datoria mea este să mîngîi pisicile: Sapphire & Sage, să am grijă să nu iese afară dar nici să intre în camera lui Michael unde [redacted] există un papagal Pretty Bird care fluieră toată ziua. Să păzesc pisicile ca să nu mănînce papagalul!

Pisicile dorm cu mine în sufragerie, lungite în mijlocul casei, vin şi-mi torc în poală, se aşează tocmai pe cartea care o citesc, miaună subţire. [redacted] Sîntem singuri şi prieteni. Dar m-au umplut de păr! Michael le-a sterilizat.

Simt plăcerea aerului condiţionat (care-mi lipsea la Nicoară), a piscinei din curte... şi ascult imperiosul Wagner ca să-mi ridic moralul. Casetofonul [redacted] este împrumutat de la Denise, iar casetele aparţin lui Michael.

Nu credeam să fie viaţa atît de trepidantă în America, deşi auzisem despre asta. Dacă pînă la urmă n-o să mă descurc în nici un fel, mă duc la Ambasada Română din Washington şi cer repatrierea. Împrumut [redacted] dolari de avion pentru întoarcere, şi-i restitui din ţară în lei româneşti.

Pe mine mă ocolesc toate bucuriile şi norocurile.

O inundație le-ar mai trebui românilor...!
Revoluție au avut, cutremure nu mai vorbim!

M-am menținut pe ultimul loc: în România, în Turcia, acum în America. N-am scăzut nici un pic!!

-01.06.90
Merg la test și Doamne-ajută! După cum mi-o fi norocul.

3 1/2 ore. Teme. La prima parte am pus la-ntîmplare, nu înțelegeam vocea speakerului. Partea a doua am terminat-o înainte de vreme. Partea a treia m-a depășit în final, în ultimele secunde am completat restul de șase întrebări aiurea, pur și simplu fără să le citesc — sperînd într-o mică probabilitate de a nimeri măcar una. M-am familiarizat însă cu [redacted] metoda americană de testare. Aici contează timpul: operații simple, dar să execuți multe pe minut.

-02.06.90
Americanii nu fac economii (nu gîndesc, ca niște copii!), și se trezesc la bătrînețe fără bani, trăind în sărăcie.

Există bănci care dau faliment. Federal International Bank este mai sigură, fiind guvernamentală.

Întotdeauna pentru un job contează [redacted] aspectul exterior. Managerul te judecă după frezură, ras, îmbrăcăminte — fiindcă altfel nu te cunoaște.

Am scris 14 scrisori într-o zi. D-l Iosif zice că el n-a scris atîtea nici în doi ani!
În 70 de zile „americane" — de care-s sătul pînă-n gît — am expediat 175 [redacted] de misive

-03.06.90
Capitalismul va avea de suferit de pe urma căderii comunismului. Fiindcă nu va mai avea termen de comparație: iată de ce sistemul nostru e bun: [redacted] deoarece al vostru e

prost! Pe cine deci să mai critice filozofii occidentali pentru a se da ei mari?

Mulți vor pierde. O serie de servicii, organizații, prese, radiouri anticomuniste vor falimenta. Să mai comentezi despre ceva care nu există? Nu te ascultă nimeni!

În prezent înțeleg ura compatrioților din lagăr împotriva mass-mediei românești din exil: de ce nu prezintă și nedreptatea, mizeria și înjosirea pe care sînt nevoiți să le îndure emigranții noștri?

În vizită la (familia) Nicolay. El, rus-evreu, doctor în compiutere, de cinci luni de zile nu găsește servici. Ea, pianistă, spală pe jos la Mc Donald's. Evreii de aici nu-i ajută. Cică Tolstoy-ul să se ocupe de ei fiindcă i-a sponsat.

-04.06.90

Temperatura se-apropie afară de 50°C! Niciodată n-am [redacted] suportat atîta căldură. Nici în Maroc!

În casă 30°C. Cînd ies pe ușă, mă dogorește soarele.

Astăzi mi s-au spart camera și anvelopa la bicicletă. Am rămas în pană definitivă! M-am dus pe jos pînă la Phoenix College pentru o nouă aplicație ca tutor.

-05.06.90

Respins din prima clipă de North American College și Lamson Junior College.

-06.06.90

M-am săturat de pomul lăudat la care am venit cu sacul și nu pot să bag nimic nici în [redacted] traistă!

Îl traduc pe Los Angeles, [redacted] la interviul pentru walfare cu vietnameza Lan Lee. Înjură Nea Vasile la americani, iar eu mă fortez — numai de-al dracu — să traduc exact, fiecare vorbuliță de-a răzvrătitului: exploatare dură (lucrează cîte zece ore pe zi, și sîmbăta, cîștigînd [redacted] numai 400-600 $ pe lună), papagal (minciună)... Nea Vasile vrea să plece în Statul Washington. Cică să-l acompaniez.

— Am trăit mai bine în țara comunistă, bă!

- 07.06.90

De la Phoenix College sînt anunțat că nu au solicitări [redacted] de la studenți pentru tutoring. Să mai încerc săptămîna viitoare.

Mă-ndop cu engleză ca un curcan. O să uit franceza, și-ar fi păcat. Există în America și-o discriminare din cauza accentului cu care vorbești.

Luni și marți am fost singurul elev la o profesoară. Mi-am schimbat școala, la Metro Tech, unde merg de trei [redacted] ori pe săptămînă; [redacted] mă transportă cu mașina D-l Iosif, [redacted] care este cu soția și soacră-sa (79 de ani). Trebuie să m-adaptez, altfel pier, și-am început să-i dau tare cu limba. Opera [redacted] scrisă va da un sens vieții mele destul de nenorocită și fără perspective. Să practic o logoterapie (vezi Viktor E. Frankl, psihiatru vienez). Independent mă gîndisem la existența unui ideal personal, ca o țintă a trăirii. De aceea am rezistat în lagăr, [redacted] dacă nu, înnebuneam.

jurnalul m-a ajutat [redacted] să mă vindec...
un fel de autotratament. Igienă psihică. Mi-am scos din cap ideea cu profesoratul. Ar însemna să fiu orb ca să nu-mi dau seama că n-am nici o șansă! Voi lucra orice. Primul job este mai greu de obținut. Apoi începe să curgă money, pînă simți mirosul și puterea dolarului. Doar îi auzi pe americani pronunțînd cu o anumită voluptate:

Money. I like money. Money.

Și repetînd fără rușine, fără ocol.

Banii. Îmi plac banii. Banii.

Femei cu buzele lor rujate și rotunde, moșnegi în cîrje, ținci. O goană nebună-nebună după bani. Aici nimeni nu muncește. N-am văzut unul dînd cu sapa. Toți învîrt bișnițuri. Fără parale nici dragostea nu e frumoasă. Voi lucra orice. Dar voi continua să scriu. Așa voi supraviețui fizic.

200 de ani de la primul recensămînt american. Un funcționar, venit la ușă,

mă înregistrează și pe mine. În coloana de cunoaștere a limbii engleze completează very well, deși eu răspunsesem so so (pentru că nu am încă siguranță).

Cu Michael la frizer. Plătește el și pentru mine: 7 $ de persoană, plus ciubucul (1 $). Mă șamponează la început [redacted] frizerița, apoi mă tunde perie: un centimetru. E vară, caniculă, transpir, și n-am bani să merg des la frizerie.

Trebuie să mă gîndesc că suferința îmi face bine, că răul îmi face bine, că dacă-s nefericit e bine: Să nu le evit deci. Să trec nepăsător. Să [redacted] mă bucur chiar. De orice [redacted] mi s-ar întîmpla. Fiindcă mă călesc toate greutățile.
Dacă m-apuc de-un lucru să fiu convins că voi fi și va fi cel mai izbutit.
Frica de ceva duce la inhibare și obsesie, iar acel ceva ți se întîmplă.
Obsesia, melancolia trebuiesc ridiculizate și ignorate.
Hiperintenția, hiperreflexia nu duc la reușită; trebuie reacționat prin de-reflexie.

Să-mi umplu golul existențial.
Omul nu este precondiționat și predeterminat, ci singur își determină poziția, educația...
(Viktor E. Frankl, Man's search for meaning / An introduction to the logotherapy).

-Nu e nimic în cutia poștală, îi spun cu tristețe lui Michael.
- Mă bucur, exclamă colegul de studiou, [redacted] asta înseamnă că n-a venit nici o notă de plată (bill)!

Părerea lui Michael [redacted], care-i american get-beget, despre americani:
Femeile: sînt răsfățate, [redacted] îi privesc de sus pe bărbați (fiindcă știu că sînt rîvnite la pat!), nu gătesc, nu spală, nu îngrijesc copii, nu sînt fidele, se uită după bărbați bogați și atletici.
Bărbații: își înșeală nevestele, divorțează ușor, le scapără ochii

după femei frumoase și cît mai sexi (nu neapărat bogate); una din cinci femei în America este violată.

Americanii nu sînt xenofobi (ar fi și culmea!).

Americanii mint mult (I love you, etc.).

-09.06.90

Dacă vreau să mă obișnuiesc aici trebuie să-mi placă această țară. Să învăț să-mi placă.

Ce sistem de servire au unele bănci! Din mașină, fără să coboare, clientul pune într-un tub cecul și documentul de identificare. [redacted] Printr-un dispozitiv acest tub ajunge pînă la un ghișeu al băncii, unde funcționarul efectuează operațiile necesare, apoi întoarce tubul pe aceeași cale, [redacted] în interior cu bani ori schimbările [redacted] dorite. pe cec.

Michael zice că sînt un designer, deoarece ștersăturile (mîzgălelile) făcute în jurnal au diverse forme, nu-s plate, monotone.

Am aplicat la Fry's pentru ordinara meserie de bagger (băgător de alimente ale cumpărătorilor în pungi). Și aici amînat! Managerul Ron:

-Vino săptămîna viitoare, Florencin.

Îi spun nervos Cristinei, de la Job Service, că pierd timpul de pomană venind [redacted] la biroul lor în căutare de servici.

Sînt sfătuit:

- să-mi ascund studiile universitare
- să declar că am lucrat în meseria [redacted] care o solicit: în Turcia și România [adică să mint!]
- să vorbesc puțin
- să zîmbesc mereu
- să par prietenos
- să fiu ras, tuns, îmbrăcat elegant [deci elementele de suprafață].

Urăsc America și simt că nu mă pot integra. Sfidez America.
Găsirea unui loc de muncă este o problemă și pentru americanul de rînd, darmite pentru un refugiat.

O scrisoare subtimbrată, pusă în containărul poștal, mi-a fost returnată după trei zile pentru additional postage [la 1,15$ timbre [redacted] inițiale, am [redacted] completat 5,45$ timbre]. În jur de 170 pagini, format A4, expediate în Europa, cu ultima clasă poștală (vaporul).

-10.06.90
Revoluția română s-a transformat într-o lovitură de stat. Comuniștii înlocuiți de comuniști.

Ai voie să critici America, dar cu condiția să n-o critici! Asta înseamnă „libertatea" de gîndire aici!! Fiindcă dacă ridici glasul, FBI-ul se pune pe urmele tale și-ți inventează alte minuni — mai ales ca refugiat din Est.

Metodele sînt aceleași ca-n comunism, dar au altă înfățișare, ambalaj diferit.
SUA tinde să devină un sistem totalitar de dreapta.

La Fry's lucrează vreo zece români care locuiesc [redacted] în complexul de pe Camelback cu 15th Avenue.
Îl întîlnesc pe N.
— Ce lucrezi aici?
— Sînt pungaș, rîde, bag în pungi (în engleza americană: bagger). Plătit cu 3,80$ pe oră, ultimul salariu.
[redacted] Ajung la casierie. O fată, care aranja cumpărăturile în pungi, zîmbește.
— Și el e român, îi șoptește colegei.
— De unde m-ai cunoscut? întreb eu.
Rîde din nou.
— După mutră!
Are accent ardelenesc tipa.

-11.06.90
Greu se găsesc slujbe vara în Arizona! Îmi confirmă și Elisabeth de la Job Service.

Primul desen pe care-l public: un peisaj abstract („landscape") pe un pliant poetic tipărit de T. Pereira în portugheză.

Discuţie cu Los Angeles.
– Nu stau, Florine. După ce-mi iau green card-ul mă-ntorc în ţară. Definitiv. Pînă atunci cumpăr maşini din Arizona, le aranjez, le vopsesc, şi le vînd în Washington mai scump. (Statul)
Nu stau pentru nimic în lume! Strîng ceva bănet şi mă-ntorc la mine-acasă. Mi s-a urît de băjenit prin lume.

–12.06.90
M-am boierit în ultima săptămînă. Fac duş zilnic, şi de două ori pe zi. Pe cînd în Turcia: o dată la lună!

Depus aplicaţie la o grădiniţă (!... unde am ajuns de la universitate!) pe E. Thomas, şi la Osborn District Elementary Schools pentru

ajutor de profesor (n-am voie să predau fiindcă n-am certificat de Arizona).

M., care lucra la o fabrică de mobilă, s-a plîns patronului că-l doare stomacul, şi l-a rugat să-l lase la doctor. Drept răspuns patronul l-a dat afară! I-a spus că n-are nevoie de oameni bolnavi.

–13.06.90
Pe vietnamezul care e la şcoală cu mine îl cheamă TE. Altul se numea O, atît, ăsta era numele lui: [redacted] o literă din alfabet.
TE are cinci copii, nevastă, şi lucrează doar el (cu 4 $ pe oră). [redacted] Statul american nu-i dă nici un ajutor familial. TE afirmă că trăia mai bine în Vietnam, s-ar întoarce, dar guvernul comunist îi pune pielea pe băţ.

„Phoenix Art Museum". Lecţia de engleză se desfăşoară [redacted] pe coridoarele galeriilor. Deborah ne explică. Ea însăşi pictează. Îmi notez pe un prospect.
Vizităm dizaine [redacted] ale [redacted] unor interioare

de case din secolele trecute, moda la femei în 1920, artă decorativă, artă video (o noutate așadar: pe mai multe ecrane TV apar frecvent diferite imagini, dînd în ansamblu impresia unui tablou [redacted] în mișcare), pictură realistă [redacted] americană de la începutul [redacted] sec. XX, surrealistă, simbolistă, pictură în relief, dizain grafic, litografie offset. Am descoperit doi Picasso și un Rembrandt.
Arta tehnică americană e făcută din lene, din economie, din rapiditate.

–14.06.90

Sculat de la 5 și mers cu Ovidiu, profesor de engleză/germană din Brașov, și B., la Fabrica de Cerneluri pentru încadrare. Același răspuns:

– Vă anunțăm noi, [redacted] a zis supervisora.

Apoi la Department of Education pentru certificat de [redacted] profesor. Obstacole peste obstacole. Americanii nu evaluează, ci subevaluează diplomele străine. M-am izbit cu fruntea de prea multe praguri! Lor nu le place ca emigranții care sosesc aici să ocupe pos-

turi [redacted] bune, [redacted] doar muncile de jos. Mă simt izolat ca-ntr-o [redacted] cușcă. Dar ce, am venit la pierdé-vară în Arizona? Los Angeles [redacted] a remarcat:

– Bă, dacă-ți vine familia, mori de foame! Du-te-acasă! [redacted] Profesor n-apuci tu [redacted] să fii... cîtu-i hăul!!

De data aceasta directorul îmi reproșează că n-am „credite educaționale" pe diplomă. Ce dracu or mai fi și ălea? Mă sfătuiește să [redacted] încerc la școli private. Ceea ce și fac:
Phoenix Christian High School și St. Gregory mă refuză. [redacted] Și ele [redacted] solicită certificat de predare. [redacted]

Aceasta este o metodă de centralizare, special instituită, pentru a împiedica formarea unor școli ale minorităților (de spanioli le e lor frică). Mexicanii doriseră ca spaniola să fie declarată limbă națională în Arizona, alături de engleză, dar anglofonii s-au opus discriminatoriu. Există anumite programe bilingve în cadrul unor școli din sud,

dar acestea nu au [redacted] menirea decît [redacted] să-i englizeze pe hispanici.

-15.06.90

Michael îmi atrage atenția să fiu mai ordonat și manierat. De aceea pierd toate interviurile!

D-na Flory mi-arată cîteva [redacted] cărți poștale înfățișînd lucrări ale pictoriței române Lucia Trifan, stabilită în Antile, amintindu-mi de frescile egiptene („Femei de pescari").

Ca și ediția bilingvă „Poeme/Poems", din Ana Blandiana, traducerea semnată de Crisula Ștefănescu.

-16.06.90

Michael îmi filozofează toată ziua despre Lao-Tsu și Confucius. Mi-a trezit un interes deosebit pentru gîndirea chineză I ching. După ce termin cu driver licence m-apuc de hexagramele antice.

-17.06.90

Primii bani cîștigați în America: pro-

prietarul și managerul complexului de apartamente în care locuiesc, Bill, respectiv Mike, m-au pus să sap un șanț ca să [redacted] scot o conductă de apă, apoi să tai cu bomfaierul niște țevi. $4\frac{1}{2}h = 25\$$. Dar mi-am făcut numai bășici în [redacted] palmă.

Dac-o fi să lucrez așa mereu... mă duc pe copcă!

Jerry, vice president la Air Transport Systems Division, prieten al editoarei mele franceze Annie Delperier, mă invită la restaurantul French Corner, împreună cu soția sa și fiul lor, student la Business în Los Angeles.

Îmi fixează [redacted] o întîlnire cu Elton, privind posibilitatea de a [redacted] găsi o slujbă de profesor de matematică într-o rezervație de indieni. Accept pe loc.

Acasă, D-na Flory, mi-arată cu degetul:

-Atenție la droguri!

-18.06.90

Fabrica de cerneluri nu mai angajează muncitori. Pe timp de vară scade producția.

De la Departamentul de Educație obțin certificatul de profesor [redacted] de liceu pentru Arizona, contra sumei de 40 $, valabil doar un an de zile — timp în care va trebui să [redacted] dau cîteva examene: Constituția Arizonei și-a Statelor Unite, APTE. Or să m-anunțe prin poștă.

La compania [redacted] aeronautică Honeywell întîlnesc pe Elton, responsabil cu educația matematică. Nu știu ce șanse, ce [redacted] m-așteaptă și pe mine, dar: toți promit, nimeni nu se ține de cuvînt!

Întrucît compania fabrică tehnologie înaltă de export, [redacted] s-ar părea că nu am dreptul să lucrez, nefiind cetățean american. Elton avea disponibile niște posturi de ajutor de programator pentru limbajele COBOL și FORTRAN. Deși ei utilizează mai mult PASCAL-ul.

Înapoiat [redacted] prin caniculă, cu soarele-n cap, șapte mile pe jos...

Bătînd pe la casele prietenilor din Vest, mi-au închis toți porțile. Nimeni n-a mai vrut să mă cunoască.

Trec prin momente de o totală descurajare. Un insucces mic este amplificat extraordinar în sufletul meu, ca un ecou izbit de stînci.

Aici n-am timp de nimic, și totuși pierd vremea de pomană! Engleza nu o înțeleg bine, cum ai vedea printr-o oglindă aburită.

Dacă reușesc să mă țin de publicat și-n condițiile astea incerte, fără perspective... sînt mare [redacted]!

America încurajează discrepanța cea mai adîncă între bogați și săraci, dovadă chiar lipsa sindicatelor. În vreme ce Europa de Vest însăși,

caută o apropiere între nivelele de viață ale cetățenilor (vezi Suedia, Franța, Germania).
Escrocii umblă pe toate drumurile [redacted] prin SUA, în plină lege; trebuie să fii foarte atent ce semnezi, ce contracte închei, fiindcă dintr-o întorsătură de condei rămîi cu buzunarele goale.
Emigranții dau prosperitate acestei țări de drogați, anormali, și femei ușoare. Altfel s-ar duce dracu'!
Nu-i mai satură Dumnezeul de bani pe americanii ăștia. Indiferent cîți ar avea, se plîng că n-au. Vor mai mulți și mai mulți. Toți se visează milionari. „Goana după aur". Am întrebat-o pe Deborah:
- Păi, tu cînd mai trăiești, cînd mai iubești dacă tot timpul muncești și te gîndești numai la dolari?
Mănîncă ca vacile, bagă-n ei ca-n spitalul Fundeni, de-aia sînt așa de umflați, bivoli, n-am văzut în Europa atîta grăsime! Ăștia-s animale de oameni, balene!

-19.06.90
M-am săturat de minciunile occidentului!
America este, într-adevăr, frumoasă, dar pentru cei care au buzunarele pline. Pentru mine, șomer, este urîtă și enervantă. N-o suport!

Învăț zi și noapte. I study hard, cum [redacted] se exprimă americanii. Dar nu-mi intră-n cap și pace, această engleză, e tare ca piatra.

-21.06.90
Ca niciodată astăzi am explodat de bucurie. Parcă mi s-a deschis viitorul.
Încă un pas către adaptare: am [redacted] reușit la permisul de conducere auto (examenul teoretic) dintr-un foc, deși la limită [am avut maximul de greșeli admise: 5, din 25 de întrebări]. Dar [redacted] acest succes, obținut la mustață (!), m-a săltat [redacted] mult în ochii mei deprimați, mai ales că neștiind vreo două-trei chestiuni am ghicit [redacted] (n-am înțeles

unele cuvinte englezești, de pildă cane =?, iar răspunsurile date pentru fiecare întrebare erau foarte apropiate, inducîndu-te în eroare)!
Michael m-a condus.
În timp de șase luni trebuie să dau și [redacted] practicul (circulația prin oraș), eu care n-am condus în viața mea! Cu acest Temporary instruction permit-operator pot conduce pe străzi publice, dar însoțit de o persoană cu permis [redacted] auto
– Acum ești bun să treci la volan pînă acasă! glumește Michael la întoarcere.
Promite că-mi va împrumuta mașina sa („tanc", atît e de groasă, cumpărată cu 300$) să mă exersez.

La Imigration and Naturalization Service mi se spune că în Washington cererea mea de reunificare a familiei (viza americană) mai durează 3-4 luni pînă a fi transmisă la București.

Iar, atît cu green card [redacted] cît și fără, [redacted] înainte de ieșirea de pe teritoriul Statelor Unite trebuie cerut permis de reintrare (a propos de încercarea mea de a merge la studii doctorale în Québec).

Cu diploma de profesor pentru liceu, obținută în Arizona, mă înfățișez la Department of Education pentru lămuriri suplimentare. Mi se pretind, [redacted] în scopul prelungirii cu încă un an a diplomei, patru teste:
U.S. Constitution, Arizona Constitution, APTE-Basic Skills, APTE-Professional Knowledge,
plus 10 semester hours de completat la orice Universitate ori [redacted] Four-Years College.
Mă [redacted] ambiționez să le dau.
Michael mă răsfață:
– Tu o să treci deja într-o fază superioară, white color job, adică lucru intelectual, spre deosebire de blue color job pentru muncitori.

-Dar banii? zic. Banii? Cu banii cum o să stau?
Michael dă din coate.
- Eh! Așa și-așa!
Apoi zîmbește.

Încă-mi sosesc epistole pe adresa [redacted] veche, deși am avertizat poșta. [redacted] Salariați care [redacted] își fac treaba [redacted] de mîntuială!
Dar mi le-aduce bunul Nicoară, le găsesc între uși.

Cum gîndește o fetiță americană de cinci ani (după ziar): cînd o să mă fac mare o să iau un bărbat bogat care să aibă grijă de mine. [Deci: nici vorbă de muncă!]
Cum gîndește o fetiță româncă de cinci ani: cînd o să mă fac mare o să învăț bine ca să ajung profesoară sau doctoriță.
[Așadar: conștiența de necesitatea muncii.]

Predau profii ăștia de engleză (Beth, Deborah) fără metodică, fă-

ră logică, negradat, nesistematic... aiurea-n tramvai. Fiecărui dascal după cum i se scoală!

Complexele de apartamente sînt prevăzute cu [redacted] Laundry room, spălătorii publice cu mașini automate în care introduci 3 monede de 25¢, pui rufele plus detergentul, potrivești din buton temperatura apei, și timp de 45 min. mașina merge singură: spală, clătește. Apoi [redacted] 2 monede a 25¢ pentru uscătorul automat, timp de 20 min.

Ce e și cu mine! Să mai citesc (și traduc?) acum (d)in franceză? „Marjan Circus", 1978. Îmi place tipul! Poeme epice. Umor negru. Paradoxuri. Scurt. Concis. Ar fi frumoase de regizat (ca mici sketchuri) aceste texte. Ecriture en abime („Motif").

-22.06.90
La pomul lăudat să nu te duci cu sacul!
Elton nu mi-a găsit nici un post.

Din nou să revin cu un telefon vinerea următoare pentru un <u>programmer aid</u> la „Honeywell". Cred că mă duce cu vorba. E stilul americanilor de-a refuza încet și plăcut cu compasiune... <u>Sorry</u>... <u>Sorry</u>! Am ratat dracu și <u>Fry's</u>-ul, n-am insistat nici la Fabrica de cerneluri cu gîndul la acest Elton și șeful său Jerry.

Telefoane la toate <u>High School</u>-urile din Maricopa: nici un post în această vară sau toamnă!... Am mai plătit și 40$ pe certificat (o să-l atîrn în cui, sau mă sterg cu el la cur... că prea m-am îngropat în diplome care n-au nici o valoare!). Hîrtoage și hîrtoage.

200 de scrisori expediate în 3 luni de cînd mă aflu în America. Dar cu ce rezultat? Cu ce rezultat? Cîți bani și timp am investit în acest curier inutil?

Cu Sorin din Cugir, prin magazine. La <u>Thrift Store</u> îmi cumpăr un ceas deșteptător (3$) și-o pereche de pantaloni scurți (3$). Mă-mbrac numai

de la vechituri.
Apoi anvelopă și cameră pentru roata din față de la bicicletă (10$). O grămadă de timbre și cărți poștale de la poștă.
38 de dolari! Am cheltuit ca niciodată!
Ne-ntoarcem tot pe jos, de pe <u>33th avenue</u> pînă pe <u>19th</u>. E o căldură de iei foc! Aș bea o găleată de apă.

23.06.90
Îndur călduri mai mult decît tropicale. Pentru ce? [redacted] Doar să mă laud că mă aflu-n America? Dacă-mi mai vine și familia... dau faliment total! Îmi plîng singur de milă.
Astăzi am lucrat 3 ore: să acopăr un șanț cu pămînt. Bill mi-a promis 25$ mîine. [redacted] Lopătam, greblam, intram în cameră să beau apă... ori lopătam, greblam, mă scăldam în piscină... Așa am rezistat la temperatura de 50° C! Un negru trecea pe trotoar și rîdea de mine...
– Ha, ha, ha! Faci muncă de negru!

S-au dus trei luni. Toți emigranții s-au angajat, numai pe mine nu m-acceptă nimeni! Over qualified. Ce să mă fac, Dumnezeule?
Mi s-a acrit [redacted] completînd la aplicații, formulare, cereri de slujbă [redacted] sau de studii, scrisori. Mă dor ochii. Îmi consum în van energia! De multe ori cînd ziceam hop... sărea altul înaintea mea! Și [redacted] am rămas tot pe dinafară! De felul meu n-am noroc, ghinioane da, nu pot să mă plîng.
Tîriș-pieptiș trebuie s-o duc pînă-n toamnă, cînd s-o ivi ceva și pentru mine... că doar n-o fi dracul atît de negru!
Am dat chics cu America „mea"!!

-24.06.90
Atît de grăbit (sau expeditiv?) și plictisit de misive... încît scriu mesaje pe plic:
„Une surprise pour vous [Marjan]: 5 poèmes des vôtres traduits en... roumain!"

Michael, ocupat de astrologie, îmi dă sfaturi:
- să nu mă lupt cu mine însumi în interior
- să fiu echilibrat (am tendințe extreme)
- dispun de multă energie
- să nu exagerez
- să rămîn și poet și matematician (nu voi putea nici pe viitor să înclin balanța [redacted] înspre una)
- în momente de criză să mă controlez (raționînd).

Filozofia e bună pentru practică, nu pentru discuție. Filozofia nu e o carte, ci un instrument în viață.
Am [redacted] tendințe idealiste (influențat de lună), dar și științifice (influențat de soare). Cînd m-am născut, pămîntul se găsea între lună și soare.
Noaptea [redacted] avînd prima respirație (orele 20) cică sînt visător.

E-atît de cald și-n casă... dorm pisicile numai cu burta-n sus!

-25.06.90

- Ce-ai făcut, bă, te-ai întors din America cu coada între picioare? O să-mi rîdă colegii în nas. Credeai că găsești cîini cu covrigi în coadă acolo? N-ai fost în stare să te descurci, papă-lapte! Ți-au ieșit deșteptăciunea și fumurile pe nas. Prost de-mpungi!

- Hă, hăă! O să-și bată joc rudele. Ai dat cu bîta-n baltă, Florine. N-o să mai ai obraz să ieși în lume...

Și doar îmi prevestise el Puiu D.:

- Ho, mă, ai răbdare, c-o să se schimbe și la noi.

- Nu mai pooot... Credeți-mă! smiorcăiam eu.

Dacă mă duc în România, eu mă duc cu tunul, să-i împușc pe toți comuniștii, de la un cap la altul.

Mai îndur, o să accept orice [redacted] lucru, că doar n-o muri pămîntul!

- Nu-i putem ajuta pe toți, se scuză emigranții români, și-n felul acesta nu-i ajută pe nici unul (!)

[redacted] „Ce căldură, domnule! Ce căldură!" Și mi s-a stricat air conditionning...! 49°C (la americani 120°F)! Niciodată n-am suportat atîtea grade. Afară e ca-n cuptor. Mi-a dispărut romatismul — nu mai mă doare spatele.

-26.06.90

Zi moartă. Am stat în casă așteptînd reparatorii de la instalația de aer condiționat. O zăpușeală de-ți [redacted] îngreuna mintea! Nici n-am citit, nici n-am scris. Și nici reparatorii n-au venit!!

Temperatura a depășit 50°C! Parcă aș fi la ecuator. Seara, ieșind de la cursul de engleză, simt că-mi [redacted] ard ochii. Nu știu de ce tocmai ochii? [redacted] Fiind mai sensibili? Din cuptorul de-afară intrăm în alt cuptor: în mașină. [redacted] Traversînd strada vedem fete desculțe...

- Au ciorapi, zice D-na Flory.

- Ba n-au nimic, „poate nici chiloți" completez în gînd.

-27.06.90

Societatea americană este în decădere. Mai rezistă din publicitate, din inerție. Lumea începe să-și dea seama de adevărata față a americanismului.

O altă familie de români se întoarce în Europa (Austria, unde au primit azilul).

Cu minciuni propagandistice nu se poate rezista la infinit. Că sînt unii boși cărora le convine forța ieftină de muncă a emigranților...

Cu bicicleta: 8 mile dus, 8 mile întors pînă la Glendale Community College. Mereu frică de mașinile care treceau fulger pe lîngă mine, dezechilibrîndu-mă. Un român, [redacted] băiat de 18-20 de ani, venit de numai două luni, [redacted] accidentat cu bicicleta, a murit, [redacted] l-au îngropat sau ce dracu i-au făcut... Venit de numai două luni!

- Sinucidere curată să mergi cu bicicleta prin trafic, [redacted] îmi zice Nicoară la telefon. Eu, în primele șapte luni în America, [redacted] circu- [redacted] lam numai pe trotoar...

Am căzut pe bordură la o intersecție, mai degrabă m-am aruncat de teamă să nu mă lovească o mașină din sens contrar. (drogații dracului) [redacted] Rîdeau și claxonau în batjocură ... [redacted]

Serbare (pot luck) la Metro Tech: Mary, profa de la engleză începători, își încheie contractul cu Link Refugee Program. Mary e grasă ca o cisternă, și nemăritată. (Cine-o mai lua-o și pe-asta!)

Aducem fiecare mîncare și băuturi răcoritoare.

Ne pune să jucăm bingo: ghicirea [redacted] formei trecute (past tense) a unor verbe englezești. Cîștig eu, deși nu dădusem atenție jocului:

- It's more important to eat than to play, replicasem indiferent.

Mi-au acordat „premiu": un pix negru și un creion HB cu gumă în cap.

-28.06.90

Dr. Kennetz nu mă primește, deși avusesem appointment la ora 8:00 [redacted] A M, fiindcă [redacted] compania de asigurări medicale pentru refugiați nu poate acoperi cheltuielile de tratament. Nu contează că am puroi, infecție, dureri... Banii! Fără bani nu se uită nimeni la tine, ca la o [redacted] javră! „Umanism” la doctorii americani nu există. Aveau dreptate comuniștii. Un om sărac moare în stradă, nu-l primește nici un spital dacă nu dovedește că [redacted] are vreun venit din care să i se rețină bani. Și: o zi de spital costă 1000$! Dacă ești spitalizat două săptămîni, [redacted] tragi zece ani de plată! Numai pusul unui dinte costă 1000$. Un muncitor lucrează o lună jumate sau două... pentru un dinte!

Altă belea: un văr intenționează să mă viziteze în vacanța aceasta. Iar eu nu mă pot întreține nici pe mine.

Mama îmi scrie să mă întorc în România. A simțit c-o duc rău...

Fac parte din categoria persoanelor veșnic nemulțumite.

Muncitorul american are sîmbăta liberă, dar nu i-o plătește nimeni!

Nu poți să vezi un film la televizor, că ți-l întrerupe de douăzeci de [redacted] ori cu reclame! Te obosește și te enervează.

-29.06.90

Mers cu Gică Moldoveanu la Imigration and Naturalization Service să-și depună actele pentru reunificarea familiei. Nevasta-sa, într-un sat pe lîngă Bacău, nu vrea să vină, i-e teamă. Dar el încearcă să-și ia copiii

Elton mă anunță că de luni [redacted] încep lucrul la Honeywell: ajutor de programator, cu 10,98$ pe oră. Să-mi cadă creionul din mînă! E o sumă

fantastică! O să mă îmbogățesc!!
Numai că, stai așa: întîi mă supun la niște teste, mă reorientează, poate mă repregătesc...
sau mă dau afară!

-30.06.90

Masa obișnuită a refugiatului smarandache: ouă în tigaie, pîine prăjită, usturoi, brînză vopsită (cărămizie), castraveți cu roșii, și-o gură sănătoasă de apă rece de la frigider.
[redacted] asta, cu mici variațiuni, se repetă zilnic.
Duminica fac aprovizionarea de la Fry's, cînd mă-ntorc o milă cu căruțul, scîrțîind pe trotoar, plin de alimente: 15-17 dolari îmi sînt de-ajuns. (Cumpăr doar ce e mai ieftin.)

-01.07.90

Sub tensiunea testului de mîine, de la Honeywell, ieri și astăzi n-am ieșit din casă. Ce să-nveți în două zile FORTRAN și COBOL cît am uitat în nouă ani?!
M-am pregătit la teste generale, de logică. Însă dacă m-apucă de

chestiuni despre computere ... sînt tămîie. Doar la partea matematică mai fac față.

-02.07.90

Sculat de la 4:30. O oră cu basul 19 pînă la [redacted] Deer Valley Road.
Nesupus la nici un test. Ah, și ce prob-leme-mi făceam! N-am dormit toată noaptea. Mă sculam și mă uitam la ceasde frică să nu întîrzii.
Așadar, angajat la „Honeywell", excelentă companie de avioane, cu ramificații în multe țări: printre care Franța, Canada...
Ne-au pus casete video... avioane care zboară, reclame... extraordinar! Ca-n filmele științifico-fantastice.
Protecția muncii: [redacted] chimicale [redacted], accidente, pază [redacted]...
Funcționara de la personal nu poate să-mi pronunțe numele de familie!

Obosit frînt m-am culcat de la 9:30 pm, ca niciodată pînă acum.
Exact după o sută de zile în America m-am angajat.

-03.07.90

A doua zi de job. M-am trezit bine dispus, fericit. Lucrez cu 11 $ pe oră? Isuse Cristoase, mi-a pus Dumnezeul mîna în cap! Dacă o mai bag

și pe nevastă-mea la „Honeywell",
oameni ne facem. Ieșim la pensie
de la această companie. Asigura-
rea medicală [redacted] excelentă și
~~ieftină. Îți [redacted] garanție pe viață.~~
asigură
~~Prelucrați despre beneficii.~~
Bosii mei direcți, Dave și Greg, foarte
amabili, îmi dau ca sarcină să în-
văț un nou limbaj de programare:
PASCAL. Atît. Sînt plătit ca să în-
văț. Apoi un studiu referitor la
ghidarea avioanelor care zboară
deasupra regiunii polare (unde se
pierd[redacted] magnitudinea, controlul
radio, reperele terestre).
Primesc insigna: cu numele meu
dar și mențiunea Romania, adică
străin, avînd unele restricții de
circulare în afara programului și
a zilelor de sărbători (din cauză
că se lucrează cu tehnologie î-
naltă de export iar eu nu sînt
cetățean american — nici măcar
n-am green cardul!).
Am nimerit un job așa bun, îmi
vine să-ngenunchez de bucurie în
fața Domnului! Ce plăcere va fi pen-
tru Ely să afle. Abia aștept să-i
scriu.

Jessica scrie pe tăblița ei, afo-
risme tipic americane: banii pe
primul loc, dragostea pe-al doilea.
Ah, ce afaceriști sînt tipii!

- Don't do anything for love that you wouldn't do for money.
- What's the difference between a good-looking man and an ugly man without money? NOTHING.
- To know you is to leave you.
- Don't get your meat where you get your money.
- Love is a concept invented by Hallimark to sell greeting cards.
- All man are not created equal.

Erau prea frumoase ca să nu le
scriu, aceste [redacted]stade, și prea
[redacted] adevărate.

Doi francezi, Maurice și Pascal [redacted]
[redacted] în Département de
Software. Fac glume cu ei că [redacted] stu-
diez Limbajul PASCAL/175. Rîdem
împreună.[redacted]
— Ce părere aveți despre America?

deschid discuția?
– Oamenii sînt superficiali, îți afișează o mască de prietenie. Dar nivelul de trai [redacted] american este superior celui francez, prețurile [redacted] joase, inflația [redacted] scăzută.

Cînd am cîte-o zi liberă (de exemplu 4 Iulie) gătesc. Pentru 3-6 zile.

În fiecare seară îmi pregătesc pachetelul cu mîncare, îl pun la frigider, și a doua zi îl iau la serviciu.
(Nu-mi permit să plătesc 2-3$ prînzul la Cafetaria, încă e scump pentru mine.)
Mă rad de două ori pe săptămînă, mandatoriu!, s-arăt și eu ca oamenii.

Parcă altfel văd [redacted] America după găsirea unui job. (O, cît de subiectiv sînt!)
„Drumul spre rai a trecut prin iad" (camp, emigrație)... [Mă autocitez!]

Îmi scrie Bateman „I hope you can survive the recent heat wave". Și ca să-mi mai „îndulcească" viața îmi respinge vreo 5-6 probleme!

– 05.07.90
Pe-ăștia de la „Tolstoy" toți emigranții îi înjură. Avem impresia că această organizație vrea doar să ne pună bețe în roate, să ne spioneze.

În fiecare dimineață aceleași persoane.
[redacted] Între [redacted] orele 5 și 6. Ne intersectăm drumurile: ochelarista care-și plimbă cîinele cu noaptea-n cap, biciclistul în pantaloni scurți, metisul (ori mulatrul? – nu știu de ce culoare [redacted] este) care traversează nepăsător strada (sfidînd circulația rutieră) direct în stația de autobuz, pălăriosul [redacted] cu mers strîmb trecînd de-a curmezișul prin fața mea...
Ne salutăm fără să ne cunoaștem:
– How are you doing?
iar răspunsul vine ca o repetare a întrebării din partea celuilalt:
– How are you doing?

Apoi stau pe piatră în stație și mă umplu de furnici pișcătoare, îmi intră și-n geantă.
Urc în autobuz. Același șofer. Ne salutăm reciproc:
– Hi!
– Hi!

Aceeași pasageri: femeia-butoi citind romane de dragoste cu poze sexi pe copertă, chelosul bărbos motăind, tipul cu ochelari negri și banderolă pe frunte pășind falnic, fata cu ochi verzi și rochie verde...
Totul reglat ca un ceasornic.

Le-am spus românașilor că am 11$ pe oră (startul!) și m-au invidiat. Ce greșeală!
Americanii nu-și destăinuie cîștigul. De exemplu, nu știu cîți bani are colega mea, și nici nu e frumos s-o întreb.

La servici mă-mpac excelent cu toată lumea, ne zîmbim, ne salutăm. N-am auzit pe nimeni să rîdă de greșelile mele în engleză, de multe ori mă-ntreabă dacă am înțeles. Brent îmi promite că mă ia la baseball și american football să mă-nvețe regulile și practica.

Consider c-am scris destulă literatură. Mă pot opri!
Ce e mult nu e bun.